

Єдина Країна

Единая Страна

КРИЛА УКРАЇНИ

Друкований орган  
Міністерства  
оборони України

№ 14 (729)

7 – 11 квітня  
2014 року

[www.krula.com.ua](http://www.krula.com.ua)

[e-mail:krula\\_ukr@ukr.net](mailto:e-mail:krula_ukr@ukr.net)

Підписний індекс  
22242

Вітаємо одеситів з 70-річчям визволення міста-героя Одеси!

## Підтримай газету!

### Шановні читачі!

В Україні розпочалася передплата періодичних видань на друге півріччя 2014 року. У зв'язку із цим ми, творчий колектив газети "Крила України", звертаємось до вас, із закликом підтримати нас передплатою видання. Ми категорично не погоджуємося із тим, що передплачувати військові видання захисники Вітчизни повинні у "добровільно-примусовому" порядку, як це було за радянських часів та невеликий проміжок часу минулого року. За це нам відверто соромно. Ми стоїмо на позиції, що видання передусім має заслужити авторитет у читача, послідовно відстоюючи його інтереси.

Натомість, на базі нашої газети ми пропонуємо створити своєрідний майданчик для пошуку конструктиву у вирішенні тих чи інших чутливих питань для вашого колективу та кожного із вас особисто. Пишіть нам про службові й побутові проблеми, і ми разом підніматимемо їх як на сторінках газети, так і у владних кабінетах. Для цього нам потрібні лише ваші листи і ваша підтримка. Будьмо разом! Не забувайте: передплативши "Крила України", ви завжди матимете вірного союзника та інформаційний продукт, що випускається для вас!

З повагою творчий колектив редакції.



# “Для нас кожен виліт – бойовий...”



9 стор.

## Захищати небо покликала Батьківщина

**У Повітряних Силах Збройних Сил України тривають інтенсивні заходи бойової підготовки. В рамках планових польотів військові льотчики бригад тактичної авіації задля підтримання та досягнення визначеного рівня підготовки виконують ряд завдань з удосконалення техніки пілотування та навігації в різних метеорологічних умовах.**



На авіаційних полігонах виконують вправи з бойового застосування авіаційних засобів ураження. Разом з військовими льотчиками польоти після тривалої перерви здійснюють колишні офіцери запасу, котрими в рамках проведення часткової мобілізації доукомплектували авіаційні частини виду.

Як повідомили в Командуванні Повітряних Сил Збройних, для таких офіцерів у бригадах тактичної авіації були розроблені спеціальні льотні програми відповідно до типів освоєних ними раніше літаків. Відтак, протягом березня в ході льотних змін кожен із "запасників" за індивідуальною програмою інтенсивно вдосконалював свій льотний вишкіл. На сьогодні більшість з них вже відновили практичні навички бойового застосування як вдень, так і вночі.

Водночас у Командуванні виду зазначають, що в разі необхідності готові "поставити на крило" усіх офіцерів запасу, які за станом здоров'я зможуть виконувати відповідні льотні посади. Резерв льотчиків доволі великий, проте часткова мобілізація торкнулася в першу чергу тих, хто буквально ще вчора сидів у кабіні бойової техніки. Адже їх відновлення потребує найменше часу та ресурсів.

Разом з підготовкою авіаційних кадрів у бригадах тактичної авіації триває процес введення до строю літаків Су-27, Су-24 та МіГ-29, що до цього часу знаходилися на довгостроковому зберіганні.

Сергій Фурдик.

Гаряча лінія "Крила України" (0432) 59-60-48 65-22-048



## ЛЬОТНА ПІДГОТОВКА



## Захистимо мирне небо за будь-яких обставин

**4 квітня на Київщині, у бригаді тактичної авіації Повітряних Сил Збройних Сил України, відбулась чергова льотна зміна.**

Під час її проведення авіатори відпрацювали різноманітні вправи КБП винищувальної авіації, в тому числі й з підготовки льотного складу до виконання завдань бойового чергування з протиповітряної оборони у взаємодії з іншими підрозділами, виконання чергових перевірок за видами льотної підготовки, підтримання рівня натренованості у техніці пілотування, навігації, бойового застосування та відновлення вишколу льотного складу.

Разом із досвідченими льотчиками бригади за штурвалами літаків перебували молоді пілоти – випускники Харківського університету Повітряних Сил 2013 року.

Лейтенанти в ході вивізної програми молодого льотного складу, після перенавчання на літаках МіГ-29, під керівництвом інструкторів бригади вдосконалювали свою майстерність і вперше брали участь у тренуваннях такого плану.

– З початку місяця це – третя льотна зміна. Інтенсивні польоти, натренованість, висока теоретична і практична виучка всього льотного складу є підтвердженням готовності захистити мирне небо від будь-якої агресії, – зазначив командир бригади тактичної авіації полковник Іван Петренко.

*Любов Киналь,  
м.Васильків.*

ВІВЕДЕННЯ  
ВІЙСЬК

## 3 окупації – на вільну Україну

**Морські авіатори прибули організованою колоною на чолі зі своїм командиром – полковником Ігорем Беззаєм.**

Льотчиків та їх родини радо зустрічали на пункті пропуску «Турецький вал» українські військові та пересічні люди, що направлялись до Криму. Працівники військової автоінспекції ВСП супроводили колоною, що налічувала понад 40 легкових машин та два автобуси до Миколаєва. Там військовослужбовців розмістили на базі кількох частин гарнізону, деякі родини поселили у санаторії «Борисфен» міста Очакова.

Станом на 10 квітня, до материкової частини України з тимчасово окупованої території АР Крим прибуло 2 716 осіб: 923 офіцери, 103 курсанти, 1 374 контрактники, 9 працівників ЗС України та 307 членів їхніх родин, з яких 74 діти.

*Ярослав Чепурний, м.Миколаїв.*



## КУЗНЯ ПАТРІОТІВ

## “Повноліття” військового ліцею, або стопами видатних льотчиків

**Чернігівському військовому ліцею – 21! Саме цей вік у багатьох країнах вважається повноліттям. У “доросле” життя ліцей вступає із багатьма здобутками, видатними випускниками, дружним колективом і безліччю планів.**

Свою 21-у річницю Чернігівський ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою відзначає у 12 квітня, у День авіації і космонавтики. І недаремно... Адже заклад створений і діє на базі розформованого Чернігівського вищого військового авіаційного училища льотчиків. Та і при виборі майбутньої професії ліцейці нерідко віддають перевагу вузам авіаційного напрямку. Тим паче, їм є з кого брати приклад. Серед випускників училища – багато видатних льотчиків і 13 космонавтів. Серед них – Герой України льотчик-космонавт Леонід Каденюк і заслужений льотчик-випробувач Олександр Галуненко, багато інших українських і російських офіцерів та генералів.

Чимало юнаків продовжують сімейні традиції. Молодший віце-сержант Віталій Лесніца, що цьогогоріч закінчує своє навчання у ліцеї, є сином офіцера. У ліцеї він виконує обов'язки командира від-

ділення. А в майбутньому мріє навчатися у Національній юридичній академії України імені Ярослава Мудрого в Харкові. Про майже два роки навчання згадає з теплом:

– В ліцеї я знайшов справжніх друзів, з якими зважалося до військової дисципліни і водночас завоював різноманітні предмети. Ми отримали гарні знання, адже нас навчають досвідчені педагоги та офіцери-вихователі.

Педагогічний колектив ліцею, під керівництвом полковника Миколи Шпака, об'єднав професіоналів, закоханих у свою справу. Кожен педагог розуміє, що саме сьогоднішні ліцейці незабаром візьмуть на себе відповідальність за долю країни.

У ліцеї чимало авторитетних, заслужених і яскравих особистостей. Серед них – кандидат педагогічних наук Павло Наумчик та заслужений учитель України Ольга Гребницькая. Також тут

викладають 9 вчителів-методистів і 9 вчителів вищої категорії. Піклуються про ліцейців досвідчені офіцери: полковники Олег Шагдаров та Сергій Пашко, підполковники Сергій Гринчук, Євген Казанін та Володимир Доля, майори Геннадій Гайдей, Олександр Близнюк, Павло Поліканов та Андрій Заносієнко, старші прапорщики Юрій Тимченко і Валерій Івасюк.

Значну увагу у ліцеї приділяють фізичному розвитку юнаків. Тут підготовлено сотні спортсменів, серед яких 6 майстрів спорту та 29 кандидатів у майстри спорту. Збірна команда ліцею неодноразово здобувала перемогу на обласних спартакіадах допризовної молоді, успішно захищає честь Чернігівської області на Всеукраїнській спартакіаді допризовної молоді.

За порадою старшого брата Дмитра, колишнього вихованця навчального закладу, обрав для

## 3 Криму – на континент

УКРАЇНЬСЬКА ВІЙСЬКОВА АВІАЦІЯ:

**Однією з тем минулого тижня, що хвилювала громадян України, було повернення української військової техніки, яка залишилася на тимчасово окупованій території Криму в руки їх законних власників – військовослужбовцям Збройних Сил України. Першими були передані танки, потім – вантажні автомобілі та бронетранспортери. І от прийшло повідомлення про те, що прийнято рішення про повернення авіаційної техніки. За інформацією на даний час, опрацьовується питання про передислокацію частини авіаційної техніки «своім ходом». Але вже більше місяця (з кінця лютого) українські авіаспеціалісти не мали можливості обслуговувати жодного літального апарата...**



– Звичайно, мова про те, що бодай один літак чи вертоліт повернеться «своім ходом» без належної перевірки їх технічного стану, не йде, – одразу відзначив головний інженер авіації авіації ПС ЗС України полковник Петро Скоренький. – Ми зможемо гарантувати безпечний політ тільки після проведення ретельних перевірок відповідно до вимог експлуатаційної документації.

На території Автономної Республіки Крим дислокувалися три авіаційні частини: в Бельбеку Севастопольська бригада тактичної авіації та в Новофедорівці – морська авіаційна група, а також льотний підрозділ Державного авіаційного науково-випробувального центру. На кінець лютого, незважаючи на проблеми зі станом технічної готовності авіаційної техніки в цілому у ЗС України, справність авіатехніки в Криму була досить високою. Наприклад, в Севастопольській бригаді тактичної авіації були готові до виконання польотних завдань за призначенням 7 винищувачів МіГ-29, два навчально-бойові МіГ-29УБ та 4 навчальні літаки L-39М1. Регулярно літали вертольоти та літаки морської авіації, зокрема й «ветерани» української і радянської авіації літаки-амфібії Бе-12, вертольоти Мі-14 та Ка-27. На початку березня всі, здатні піднятися в небо літаки та вертольоти морської авіагрупи, а це – 1 Бе-12, 2 Ан-26 та 4 вертольоти, скориставшись втратою пильності «зелених чоловічків» перелетіли в Миколаїв.

– В даний час, – прояснив ситуацію полковник Петро Скоренький, – йде процес пого-

дження, яка авіатехніка може бути передана Україні. Всупереч заявам в пресі, навіть в перший варіант орієнтовного переліку літальних апаратів, які можуть бути передані Україні, що його відправили нам на погодження російським військовим, увійшли далеко не всі літаки. Зокрема, там немає жодного МіГ-29, що були здатні виконувати бойові завдання. Натомість в ньому є майже всі літаки, виведені з бойового складу та передані до відання Центру обліку надлишкового військового майна Збройних Сил України. Нами складено перелік озброєння, військової техніки та майна всіх служб забезпечення, які залишились на тимчасово окупованій території АРК, та визначена орієнтовна чисельність техніки та особового складу, необхідних для його евакуації. Проте щонебудь напевне говорити про передачу техніки не доводиться. Складається таке враження, що російські військові не приймають рішення, а вимушені весь час консультуватись з тими, хто теж не уповноважений такі рішення приймати. Умови передачі постійно міняються, змінюється й кількість та номенклатура техніки.

На сьогодні прийнято рішення про перевезення літальних апаратів з Криму до Миколаєва автомобільним транспортом. Для цього створена спеціальна група з залученням військовослужбовців та транспорту частин ПС ЗС України, спеціалістів Львівського ДАРЗ та Луцького АРЗ «Мотор». У авіачастинах працюють визначені групи спеціалістів, котрі готують техніку до транспортування.

*Віктор Гедз. «Крила України».*



себе ліцейські погони і старший віце-сержант Ігор Мягкий. Він планує навчатися у Харківському університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба за спеціальністю офіцера бойового управління. На думку хлопця, саме під час навчання у ліцеї він добре підготувався до майбутніх вступних іспитів до вишу та набув чудової спортивної форми.

– Можу підтягнутися на перекладині 23 рази, – з гордістю розповідає Ігор. – А на трикіломет-

ровому кросі мій результат – 11 хвилин 20 секунд. Тож маю надію, що з вступним іспитом з фізичної підготовки у мене проблем не буде.

Загалом шістьдесят відсотків ліцейців-випускників виявили бажання продовжити навчання у військових вузах та навчальних закладах інших силових структур. Решта ліцейців планують здобувати освіту в цивільних вишах нашої держави.

*Григорій Мазур. Фото автора.*





### Боротьба з корупцією

Кабмін запропонував пакет законодавчих ініціатив, спрямованих на системну боротьбу з корупцією. Йдеться про створення Нацслужби боротьби з корупцією, ліквідацію економічного підґрунтя для корупції шляхом дерегуляції економіки і децентралізації влади. Про це повідомив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк на засіданні Уряду 9 квітня.

Арсеній Яценюк привітав рішення Верховної Ради України, яка підтримала ініціативу Уряду і політичних сил та ухвалила закон про відновлення довіри до судової системи: «Це важливий крок на шляху до відновлення незалежності судової гілки влади

## Новини з Кабміну

і чесного та справедливого правосуддя».

Крім того, в Парламенті розглядати-меться ще один антикорупційний законопроект – про скорочення кількості різного роду дозвільних документів. А.Яценюк уточнив, що йдеться про скасування 70-ти дозволів із 143-х, які передбачені чинним законом. Законодавчі ініціативи передбачають передачу низки повноважень органів виконавчої влади на місця.

Арсеній Яценюк зазначив, що у сфері боротьби з корупцією необхідно переймати досвід інших країн, наприклад Грузії, щоб «вичистити з України метастази корупції, які існують до сьогодні».

### Адміністративна реформа

Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, нещодавно затверджену Урядом, презентували на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування.

«Є три речі, для досягнення яких я прийшов працювати в Уряд: це децентралізація влади, встановлення в Україні європейської системи самоврядування і професій-

на і якісна регіональна політика. Всі політичні партії є для мене партнерами – адже це питання успішності України», – зазначив Віце-прем'єр-міністр України – Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Володимир Гройсман.

Він наголосив, що реформа, яка передбачає передачу значних повноважень органам місцевого самоврядування у містах, селах та селищах, надасть можливість громадам розвивати свої території, а з податків, які залишатимуться на місцях, інвестувати в інфраструктуру, освіту, охорону здоров'я та у вирішення нагальних проблем. Це приведе до збільшення ефективності використання державних коштів і сприятиме поступовому відродженню території.

### Енергозбереження

– Уряд має серйозні наміри щодо реформування та створення нової моделі економіки, яка б працювала на новітніх технологіях, – заявив перший заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі України Анатолій Максютя під час зустрічі з представниками Німецької консуляти-

вної групи щодо перспективи запровадження в Україні енергозберігаючих технологій. – Незважаючи на складні умови, в яких опинилася Україна, Уряд налаштований на реалізацію в країні серйозних реформ. І ми вдячні за підтримку країн Європейського Союзу, яка є дуже важливою для нас.

Енергоефективність є складовою української енергобезпеки і їй приділятиметься особлива увага. Впровадження енергозберігаючих технологій в Україні відбувається, проте недостатньо активно. Основною проблемою у вирішенні цього питання є відсутність системності у проведенні заходів з енергозбереження, недостатній рівень фінансування підготовки проектів з запровадження енергозберігаючих технологій, а також обмежені можливості країни щодо імпорту нового обладнання через стан платіжного балансу. При цьому, зважаючи на зростання вартості енергоносіїв, країна приділятиме цьому питанню все більшої уваги. На думку німецьких експертів, вирішення питання енергозбереження в Україні позитивно вплине й на інші сектори економіки України.

### КОЛИ ВЕСЬ СВІТ НЕЛЕГІТИМНИЙ

## Групу міжнародних військових спостерігачів не пропустили до окупованого Криму

9 квітня на пункті пропуску «Турецький вал» особи, які представились представниками прикордонної служби Російської Федерації та бійцями кримського «Беркуту», не пропустили до Автономної Республіки Крим групу міжнародних військових спостерігачів, які їхали на півострів з метою спостереження за підготовкою військових частин та техніки Збройних Сил України до евакуації на материкову частину країни.

Робота групи міжнародних військових спостерігачів регламентується Віденським документом про заходи зміцнення довіри та безпеки 2011 року (3 розділ). Їх супроводжують офіцери Управління верифікації Генерального штабу Збройних Сил України та регіонального центру (м. Одеса).

На блокування особи повідомили спостерігачам, що ніякої інформації про прибуття даної групи вони не отримали. Утім, обіцяли з'ясувати і при нагоді повідомити про рішення.

Однак протягом певного часу ніяких повідомлень щодо пропуску спостерігачів так і не було надано. Враховуючи, що минулого разу групу військових спостерігачів ОБСЄ двічі не пропустили до Криму, міжнародна група направилася до Києва.

### ФІНАНСУВАННЯ ВІЙСЬКА

## Уряд додатково виділив гроші на потреби армії



– Кабінет Міністрів України додатково виділив Міноборони із резервних фондів 4,6 млрд грн. Кошти на рахунки надходять у два етапи, з березня по червень. Першу партію коштів у сумі 2,5 млрд грн Збройні Сили вже отримали.

Про це повідомив заступник директора Департаменту фінансів Міноборони України Сергій Винник під час брифінгу у прес-центрі Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ».

Він підкреслив, що отримані кошти будуть в першу чергу витрачені на обороноздатність Українського війська, ремонт і обслуговування військової техніки, забезпечення військовослужбовців, які сьогодні несуть службу в польових умовах.

Також Сергій Винник повідомив, що 602 млн грн із цієї суми буде виділено на громадян, призваних у зв'язку з мобілізацією, які вже проходять військову службу і отримуватимуть грошове забезпечення як військовослужбовці військової служби за контрактом.

### ...і Національної гвардії

Кабінет Міністрів України виділив 100 мільйонів гривень для військових Національної гвардії України. Про це повідомив Міністр Кабінету Міністрів України Остап Семерак після закінчення засідання Уряду 9 квітня.

«Уряд знайшов рішення в умовах фінансової кризи щодо вирівнювання заробітної плати військовим Національної гвардії з іншими формуваннями військових службовців України. Кошти військовим Нацгвардії виплачуватимуть кожного місяця», – сказав Міністр.

За словами Остапа Семерака, рішення про виділення коштів у сумі 100 мільйонів гривень – це перший крок, оскільки Національна гвардія ще формується.

Кошти будуть виділені з Державного бюджету України.

### НА НОВЕ МІСЦЕ СЛУЖБИ

## Місто-герой гостинно приймає героїв

Військовослужбовці та члени їх сімей, виведені з тимчасово окупованої території Криму, розміщені в санаторіях Одеси – «Куяльник», «Портовик» та «Біла Акація», контрактники, без сімей – на територіях військових частин, а курсанти Академії ВМС імені П.С.Нахімова – на фондах Військової академії.

Органами місцевого самоврядування регіону спільно з керівництвом оперативного командування «Південь» приділяється важливе значення питанням невідкладного влаштування дітей військовослужбовців у загальноосвітні школи.

Для членів сімей організована культурна програма, екскурсії містом, ознайомлення з історією регіону. Залучили нових мешканців Одеси і до заходів спільного святкування 10 квітня Дня визволення міста-героя від фашистських загарбників.

Допомогу військовослужбовцям надають також волонтери, громадські активісти та пенсіонери, які збирають та привозять продукти, теле-, відеотехніку, постільні комплекти та інше. Для організації зустрічі військовослужбовців і членів їх сімей з Автономної Республіки Крим, а також подальшого їх розміщення в місті Одесі продовжують свою роботу збірні пункти Південного оперативного командування та Західної військово-морської бази.

### НА ПОТРЕБИ ОБОРОНИ

## На озброєння ЗС України – новий комплекс радіоперешкод

Відповідно до Державної комплексної програми реформування і розвитку ЗС України на період до 2017 року, та з метою забезпечення Збройних Сил України сучасною технікою радіоелектронної боротьби після успішних результатів державних випробувань на озброєння армії прийнятий автоматизований комплекс радіоперешкод Р-330УМ.

Документ підписав виконуючий обов'язки Міністра оборони України генерал-полковник Михайло Коваль 3 квітня.

Комплекс Р-330УМ призначений для виявлення та радіоподавлення короткохвильових і ультракоткохвильових ліній зв'язку з фіксованими робочими частотами та ліній з програмною перебудовою робочої частоти прицільними за частотою і часом, а також загороджувальними перешкодами.

## Російський сержант застрелив українського офіцера

**6 квітня о 23.40 за київським часом в смт. Новофедорівка в офіцерському гуртожитку двома пострілами впритул з автомата АК-74 військовослужбовець окремого батальйону морської піхоти ЧФ РФ молодший сержант Зайцев Є.С. застрелив майора Станіслава Володимировича Карачевського (1981 р.н.), який проходив службу в одній з військових частин ВМС ЗС України.**

Трагедія сталася в коридорі на п'ятому поверсі гуртожитку № 3 по вулиці Марченка буд. 2-а у смт. Новофедорівка (Сакський район, АР Крим). Попередньо встановлено, що одна куля попала українському офіцеру в груди, друга в ділянку ока, сліди крові ведуть від третього поверху. Є припущення, що мало місце переміщення тіла загиблого.

Також є інформація, що товариш загиблого – офіцер оперативного відділення штабу військової частини ЗС України капітан Артем Володимирович Єрмоленко, по-звірячому побитий та заарештований солдатами РФ, на даний час переданий до слідчого відділу ЧФ РФ. За словами свідків, приблизно у час смерті офіцера, в коридорах гуртожитку було чути вибухи та постріли. На місце події виїжджала оперативна група Сакського МВ міліції, військова прокуратура та слідчий комітет РФ.

Управління преси та інформації Міністерства оборони України заявляє, що всі повідомлення та заяви російських окупантів про те, що розстріляний впритул російським військовим офіцер

Збройних Сил України майор Станіслав Карачевський нібито був у нетверезому стані, – цинічна та відверта брехня. Ці заяви зроблені російською стороною задля того, аби вигордити вбивцю. З цього є підстави вважати, що так зване «слідство» з самого початку буде упередженим.

Як повідомив 7 квітня на брифінгу в Будинку Уряду заступник начальника Головного командного центру Збройних Сил України генерал-майор Олександр Розмазнін, майор Станіслав Карачевський допомагав збирати речі капітану Артему Єрмоленку, готуючись до відправки на материкову частину України. Вони повернулися ще з одним товаришем додому. Пройшли повз КПП своєї частини, де тепер несуть службу озброєні військовослужбовці РФ. Зав'язалася розмова. Після цих перемовин росіяни викликали групу підсилення. Українські офіцери намагалися сховатися у гуртожитку. В процесі переслідування на всіх 5 поверхах росіяни підірвали світло-шумові гранати. Капітан Єрмоленко зумів заховатися в кімнаті. В цей час вбивця – російський молод-



ший сержант – застрелив з автомата майора Карачевського: одну кулю – в тулуб, іншу – в голову.

– Підсумок дуже сумний: залишилися сиротами син 5 років і донька 4 років. Ви розумієте, яке горе прийшло в цю українську сім'ю, – сказав генерал-майор Олександр Розмазнін. – Молодший сержант російських збройних сил перевів ситуацію в гарячий конфлікт. Реагування буде неоднозначним, ніхто не стоятиме осторонь, тим паче це – не перший випадок. Раніше у Криму снайпери вбили українського прапорщика.

Керівництво Міністерства оборони та Генерального штабу Збройних Сил України висловлює щирі співчуття родині майора Станіслава Володимировича Карачевського.





## Добровольці

### В числі перших новобранців

**Військкомати Харківщини успішно завершили призов понад 2000 військовозобов'язаних, у тому числі резервістів, а також технічних засобів в рамках проведення часткової мобілізації.**

Слід сказати, що левову частку новобранців склали добровольці та особи з досвідом військової служби. Так, ще задовго до офіційного старту призовної роботи тисячі старіших прийшли до військових установ та надали особисті дані.

— У березні-квітні райвійськкомати працювали у посиленому режимі, і суттєвих проблем не виникало. Робота з призвниками відбувалася у тандемі із місцевими органами самоврядування. Усі призвані особи з пер-

шого дня служби забезпечувалися усім необхідним та користувалися правами та пільгами, передбаченими для військовослужбовців, — пояснив заступник військового комісара Харківського облвійськкомату полковник Юрій Калгушкін.

За словами командування Харківського облвійськкомату, усі ті, хто залучався до відбору новобранців, виконали завдання якісно і в найкоротший термін.

**Дмитро Горбунов.**  
м.Харків.

### НАРОД З АРМІЄЮ

## Не шкодуючи часу і сил, армії допомагає тил

— “Ніщо так не єднає націю, як зовнішній ворог”, — сказав колись видатний політик. Мудрість цього твердження не викликає сумнівів, адже нині ми маємо змогу переконатись в цьому на кожному кроці, — розповів заступник командира зенітного ракетного полку з виховної роботи майор Олег Гуменний.

І насправді, на Київщині, де дислокується його частина, мають місце яскраві приклади єдності армії з народом та взаємодопомоги. Після оголошення мобілізації постало декілька проблемних питань, які потребували негайного вирішення. Командування військових частин шукало можливості максимально забезпечити резервістів всіма необхідними засобами та умовами. Але, коли стало зрозуміло, що власних армійських ресурсів недостатньо для забезпечення всіх нагальних потреб, то з власними ініціативами до військових почали звертатись громадські організації, підприємства, навчальні заклади і звичайні громадяни, які щиро запропонували свою допомогу.

Дізнавшись про найнеобхідні-

ше, приватні підприємці і звичайні патріоти жваво відреагували і оперативно закупили необхідні матеріали на пошив постільної білизни та рушників. А майстри й студентки Білоцерківського коледжу сервісу та дизайну виготовили з наданої волонтерами тканини якісні вироби.

— Загалом було пошито близько 1100 рушників і 600 простирал, за що командування військової частини від щирого серця

подякувало навчальному закладу за актуальний внесок в забезпечення війська, — продовжив офіцер.

А заступник командира полку з тилу підполковник Павло Семенов запевнив, що військовослужбовці гідно оцінять допомогу українців, і це допоможе їм у разі потреби захистити український народ.

**Олексій Тригуб.**  
“Крила України”.



### ДОПОМОГА ДЛЯ АРМІЇ

## Народ продовжує підтримувати своє військо

**Акція “Підтримай Українську армію” стартувала близько місяця тому. Небайдужі громадяни пожертвували на боєздатність Збройних Сил уже понад 90 мільйонів гривень. Багатьох нині цікавить питання, на що ж витратить Міністерство оборони кошти, зібрані українцями для підтримки вітчизняного війська. Керівництво оборонного відомства гарантує, що усі закупівлі будуть прозорими і виправданими. Для війська купуватимуть вкрай необхідні речі. Сьогодні гостро стоїть питання із засобами особистого захисту військовослужбовців, медикаментами, ремонтом й відновленням військової техніки та озброєння.**

— Уже майже 33 мільйони витратили на закупівлю бронезителів, спальників, засобів маскування та інших індивідуальних речей. Нині ці витрати себе повністю виправдовують і використовуються за призначенням. Також виділили суму більше 15 мільйонів на ліки, на відновлення техніки і озброєння. Українська церква Київського патріархату допомогла поставити до строю 5 гелікоптерів, — кажуть у керівництві Збройних Сил.

Кошти можна переказувати через операторів мобільного зв'язку на короткий номер 565 (5 гривень), а також на гривневі та валютні рахунки, реквізити яких знаходяться на офіційному сайті Міністерства оборони України.

### Рівненські атомники пожертвували 700 тисяч гривень на армію

Працівники Рівненської атомної електростанції приєдналися до акцій “Захисти Україну” та “Підтримай українську армію” зі збору коштів для Збройних Сил України.

Атомники перерахували частину свого заробітку на забезпечення військових.

Станом на початок квітня працівники РАЕС зібрали понад 700 тисяч гривень, з них 416814 грн — на матеріально-технічне забезпечення Збройних Сил та 283986 грн — на медичне.

Гроші будуть переказані на рахунок Міністерства оборони України.

**Олександр Гайн.** м.Рівне.

### Військові авіатори отримали засоби зв'язку, придбані за кошти громади

На Житомирщині для військовослужбовців, які несуть службу в одній із авіаційних частин Повітряних Сил ЗС України, за кошти, перераховані громадою області на благодійний рахунок фонду “Людяність”, придбали засоби зв'язку та постільну білизну.

Військових авіаторів відвідали заступник голови обласної ради Руслан Годований, заступник голови ОДА Ярослав Долгих, представники засобів масової інформації.

— Сьогодні від громади Житомирщини передаємо 20 портативних радіостанцій, щоб ви могли здійснювати зв'язок між пункта-



ми, а також 300 комплектів постільної білизни. Розуміємо, що це лише мала частина ваших потреб, але громада з вами, і ми надалі будемо вам допомагати, — наголосив Руслан Годований.

У свою чергу, Ярослав Долгих зазначив, що цивільна влада готова підставити своє плече військовим.

**Руслан Лінник.**  
м.Житомир.



### Подяка від РЕБівців

Група військовослужбовців підрозділу РЕБ з Миколаївщини висловлює щирю подяку усім, хто їх підтримує, а особисто Олександру Семенову та його дружині за розуміння, надану допомогу та підтримку.

Місцеве населення та громадяни інших областей продовжують надавати військовослужбовцям посильну допомогу: продукти харчування, медикаменти, предмети особистої гігієни, обмундирування, теплі речі, подушки, матраци тощо.

— Ми дякуємо усім, кому небайдужа доля Українського війська і держави в цілому, — йдеться у зверненні військовослужбовців підрозділу РЕБ. — Допомога від громадян дозволяє нам максимально ефективно виконувати поставлені завдання. Особовим складом здійснено марш у визначений район, інженерне обладнання позицій та організовано оборону підрозділу. Морально-бойовий дух особового складу високий, і немала заслуга в цьому простих українців, які неабияк надихають вояків всебічною підтримкою.

**Військовослужбовці підрозділу РЕБ.**

### МОБРЕЗЕРВ

## С портовиків — в десантники і ПВОшники

**В порту Южный (Одеська область) по состоянию на 7 апреля 2014 года, согласно распоряжению СНО, на учебные сборы призвано 58 портовиков. Проходит военную подготовку сотрудники порта будут в подразделениях ПВО, пограничных и десантных войсках.**

Следует отметить, что за всеми портовиками, призванными на учебные сборы, сохраняется основное место работы (должность) и средний заработок. Руководство порта действует в соответствии с Законом Украины № 1169-VII от 27 марта 2014 года “О внесении изменений к некоторым законодательным актам Украины, касающихся обеспечения проведения мобилизации” и Коллективным договором порта Южный. Кроме того, всячески помогает мобилизованным и их семьям.

Также следует отметить, что в помощь Вооруженным Силам Украины порт Южный предоставил пять единиц техники: два бортовых автомобиля “Ниссан”, автомобиль “Татра-815” и два микроавтобуса.

**Пресс-служба морского торгового порта Южный.**





# І можемо, і маємо. Але чи вдосталь?

**Ми вже розповідали про сучасні розробки українських "зброярів", які можуть і, сподіваємось, найближчим часом прислужаться українським військовим, зробивши тим самим нашу армію більш сучасною і боєздатною. Сьогодні, продовжуючи цю тематику, розповімо про інші новинки від українських конструкторів у сфері радіо- і приладобудування, оптики та матеріалознавства. І хоча в арсеналах української армії їх здебільшого лише одиниці, є надія, що з переоцінкою ставлення до власних Збройних Сил, переосмислять підходи щодо забезпечення їх найсучаснішою технікою. І, в першу чергу, – вітчизняного виробництва.**

## Надійний "Заслін" для броні

Восени минулого року відбувся демонстраційний показ розробок українського оборонного комплексу, на якому представили новинку Базового центру критичних технологій "Мікротек" – комплекс активного захисту "Заслін-Л", призначений для захисту легких броньованих машин. За словами фахівців, КАЗ "Заслін" створює на безпечній відстані від об'єкта активну зону, в якій знешкоджуються протитанкові засоби, що його атакують: реактивні протитанкові гранати (ПГ-7, ПГ-7ВР, ПГ-9 та ін.), протитанкові керовані ракети, артилерійські кумулятивні снаряди калібром до 125 мм, бронебійні підкаліберні снаряди та інші протитанкові засоби. Установка комплексу "Заслін" дозволяє підвищити виживання екіпажу більш ніж у два рази, не погіршуючи бойових і експлуатаційних характеристик носія та додаючи впевненості екіпажу під час виконання бойових завдань.

Ще одна розробка того ж "Мікротека" – динамічний захист "Дуплет", призначений для захисту бойових машин та стаціонарних об'єктів від реактивних протитанкових гранат, зокрема артилерійських кумулятивних снарядів калібром до 125 мм, бронебійних підкаліберних снарядів тощо. Власне, саме його встановлено на найновіший український танк БМ "Оплот". Варто додати, що двошарова броня "Дуплет" на сьогодні є чи не єдиною у світі, яка здатна протистояти новому російському танковому РПГ-30.



## Точно, мов в аптеці

Наприкінці 2013 була проведена презентація нових цифрових стабілізаторів озброєння нового покоління СВУ-500-7Ц. Це розробки ВАТ "НВО "Київський завод автоматики ім. Г.І.Петровського". Використання сучасної елементної бази дозволило значно підвищити технічні характеристики всієї системи. За тактичними характеристиками стабілізатор розширює бойові можливості бронетехніки за рахунок більш точного наведення і стабілізації на ціль, полегшує можливості екіпажу з управління, а також не вимагає перенаведення на ту ж ціль після пострілу.

Ще один доробок, але тепер вже черкаських оборонців – Держпідприємства НВК "Фотоприлад" – дозволить новітнім українським танкам, оснащеним київськими стабілізаторами, стати ще влучнішими. Йдеться про прицільно-навігаційні комплекси (ПНК-6), призначені для установки на ОБТ БМ "Оплот". Це унікальний за своїми технічними характеристиками панорамний прицільний комплекс командира танка. Комплекс має візуальний канал спостереження з трьома полями зору 1,2-, 6-, 12-кратності, тепловізійний канал спостереження на базі французької тепловізійної камери "Катрін-FC", лазерний далекомір. Варто відзначити, що за кордоном є всього декілька зразків приладів, аналогічних комплексу ПНК-6.

## Від танків до "протитанків"

За завданням ДержККБ "Луч" ДП "Ізюмський приладобудівний завод", що входить до ДК "Укроборонпром", завершив розробку робочої конструкторської документації на виготовлення прицілу нового покоління для ручного реактивного гранатомета.

– Якщо старий радянський приціл не забезпечує стрільбу на дальність понад 500 метрів, то наш розрахований мінімум на 1,2 кілометра, а то й на всі 1,5 кілометра, – зазначив головний конструктор ДП "ІПЗ" Валерій Коваленко.

Новий приціл для гранатомета призначений для пошуку та супроводу легкоброньованої і неброньованої техніки, а також живої сили в укриттях і за їх межами до моменту пуску ракети у ціль. Приціл оснащений оптичним візором і компактним далекоміром. Ним планується обладнати ручний реактивний гранатомет, розроблений ДП "ДержККБ "Луч" на основі версії ПТРК "Корсар" для стрільби некерованою ракетою.

## І на землі, і в повітрі...

Як свідчить досвід військових конфліктів останніх років, роль авіації у сучасній війні якщо не визначальна, то надзвичайно важлива. Та сучасні Повітряні Сили – це не лише ударні, розвідувальні чи транспортні літаки та вертольоти, а й цілий комплекс наземних засобів, які забезпечують виконання завдань власне бойовими літальними апаратами, а також зенітними ракетними комплексами військ ППО, що останнім часом об'єднані в єдиний вид. Насамперед, йдеться про очі й вуха – радіолокаційні станції, сферу, у якій українські "оборонники" традиційно сильні.

## Для захисту винищувачів

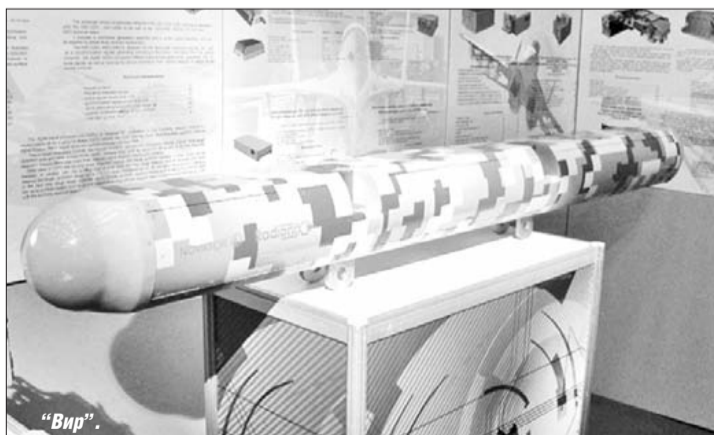
Провідне українське підприємство в сфері розробки і виробництва систем радіоелектронної протидії "Радіонікс" продемонструвало новітній комплекс оборони бойових літаків типу МіГ-29 і Су-27, під назвою "Вир". Він забезпечує придушення радіолокаційних систем зенітно-ракетних комплексів, винищувачів, а також активних і напіваактивних головок самонаведення ракет. "Вир" в реальному масштабі часу здійснює виявлення, розпізнавання РЕЗ противника, проводить оцінку рівня загроз і вибирає оптимальний комплекс перешкод для придушення радіолокаційних систем зенітно-ракетних комплексів, винищувачів, а також активних і напіваактивних головок самонаведення ракет.

## Виявити, аби знешкодити

ДП "Іскра" розробило твердотільний рухливий автономний вторинний радіолокатор Траса-1 з фазованою антенною решіткою, що працює в системі радіолокаційного розпізнавання НАТО Mk XA (Mk XII) і міжнародній системі UVC RBS. Основне його призначення полягає в автоматичному виявленні, визначенні координат, супроводі і розпізнаванні повітряних об'єктів, оснащених відповідачами систем вторинної радіолокації й упізнання. Виконує завдання з видачі радіолокаційної інформації частинам і підрозділам радіотехнічних військ ППО, ВПС і ЗРВ, а також службам УВС.

"Іскрі" належить й інша перспективна розробка – перша українська мобільна РЛС метрового діапазону МР-1, випробування якої фактично завершені. Слід зазначити, що дана РЛС призначена для контролю повітряного простору в складі РТВ; для забезпечення радіотехнічною інформацією чергових вогневих засобів ЗРВ; для забезпечення бойової підготовки авіації.

У порівнянні з аналогічними станціями МР-1 має незаперечні переваги у вигляді цифрової фазованої антенної решітки, високої мобільності і малого часу розгортання. Менше 10 хвилин необхідно для згортання (розгортання) РЛС МР-1. Це істотно підвищує її виживання в бойових умовах. Комплекс, розміщений на шасі високопрохідного вантажного автомобіля КраЗ, може перевозитись військово-транспортними літаками типу Іл-76 і Ан-70.



Для іноземного замовника це ж підприємство створило нову трикоординатну РЛС кругового огляду військового призначення 80К6М. Слід додати, що РЛС 80К6М – найбільш сучасна розробка підприємства, запущена в серійне виробництво. Станція має більш широку зону огляду площі – до 55 градусів у вертикальній площині, що дозволяє виявляти балістичні цілі. При виробництві РЛС 80К6М активно використовується вітчизняна елементна база.

Не відстають від своїх колег і виробники Науково-виробничого підприємства "Аеротехніка-МЛТ", що на Київщині. Ними розроблено новітній мобільний радіолокатор L-діапазону, що отримав назву МАРС-L (мобільна аеродромна радіолока-



ційна станція L-діапазону). Він призначений для розпізнавання повітряних об'єктів і використовується для отримання інформації індивідуального розпізнавання (бортовий номер) і польотних даних (висоти польоту, запас пального) та дозволяє вирішувати завдання наведення своїх літаків і контролю повітряної обстановки. Весь комплекс розміщується на тривісному шасі вантажного автомобіля КраЗ-63221. Час розгортання системи складає близько 15 хвилин. Окрім цього, "Аеротехніка" знаходиться на завершальному етапі розробки нового типу радарів під загальною назвою "Messenger". Серія "Messenger" – це 3-вимірні багатофункціональні РЛС, що працюють в S-діапазоні (від 2 до 4 ГГц) та здатні забезпечувати викриття, супровід, ідентифікацію наземних, морських та повітряних цілей, зокрема й в автоматичному режимі (без участі оператора) на різних відстанях.

## Скандал - найкраща реклама?

Свого часу станція радіотехнічної розвідки "Кольчуга" наробила багато галасу у світі. Звинувачення на її поставку до Іраку через Йорданію в обхід санкцій, накладених на режим Хусейна, висували Україні західні ЗМІ та Держдепартамент США. Втім, далі звинувачення справа не просунулась, а українська сторона, окрім погіршення власного іміджу, отримала непогану рекламу власній розробці.

До речі, проектування станції "Кольчуга" розпочалося ще за часів СРСР в 1980-ті роки. Воно було розпочато в Курському військовому інституті ГРУ СРСР. Але розробка росіян виявилась не придатною до виробництва. І лише у 1987 році, після передачі документації на донецький завод "Топаз", конструкторське бюро якого повністю переробило "Кольчугу", станцію було прийнято на озброєння СРСР.

У 2001 році на озброєння України була прийнята нова "Кольчуга-М", у роботі над якою спільно працювали ВАТ "Спеціальне конструкторське бюро", Донецький національний технічний університет, київське підприємство "Сатурн", полтавське ВАТ "Елсіс", "Орізон" (м. Сміла), КП НВК "Іскра", "Генератор" (м. Київ), "КраЗ", кафедра ТОР радіотехнічного факультету НТУУ "КПІ".

Конструкція "Кольчуги-М" захищена 8 патентами і 12 технологічними ноу-хау. Найбільш важливе місце серед них займає технологія мікроелектроніки, на основі якої виготовляється 96 мікроелектронних зборок, що застосовуються в "Кольчуги-М".

У 2004 році виріб "Кольчуга" було удостоєно Державної премії України. Колектив підприємства був нагороджений чотирма міжнародними нагородами. Загалом "Кольчугу" різних модифікацій було виготовлено не менше 76 одиниць. На сьогодні, окрім України, станції є на озброєнні у ЗС Азербайджану, В'єтнаму, Грузії, Ефіопії, РФ, Туркменістану, а також КНР. До речі, система "Кольчуга-М" перемогла в тендері на систему радіоелектронної розвідки, проведеному КНР у 2001 році. Головним конкурентом комплексу стала система "Зоопарк", виставлена російською компанією "Рособоронекспорт". За результатами порівняння "Кольчуга-М" продемонструвала істотно більш високі тактико-технічні характеристики.

Автоматизований комплекс радіоперешкод радіозв'язку "Мандат-Б1Е" – від розробників "Кольчуги" – призначений для виявлення, пеленгування та аналізу сигналів, які використовуються в сучасних засобах радіозв'язку, для визначення координат джерел радіовипромінювання і створення радіоперешкод на каналах зв'язку. При цьому комплекс забезпечує постановку прицільних за частотою і за часом, а також загороджувальних радіоперешкод наземних засобів зв'язку.

У контрольованому районі у всьому діапазоні робочих частот комплекс забезпечує ефективно придушення до 105 ліній радіозв'язку з фіксованими робочими частотами або до 18 ліній радіозв'язку з ППРЧ. Комплекс забезпечує в реальному масштабі часу перетин і відображення радіоелектронної обстановки; роботу з електронною картою місцевості, призначення пріоритетів придушення, контроль і придушення каналів зв'язку; дорозвідку нових каналів зв'язку при постановці перешкод; накопичення, документування, зберігання отриманої інформації; передачу донесень по каналах зв'язку.

**Про інші перспективні розробки вітчизняного ОПК читайте в наступних номерах "Крила України".**

Андрій Яцик.  
"Крила України".



## “Шахта” працює у три зміни

**Ще здавна особовий склад авіаційних ТЕЧ (технічно-експлуатаційна частина) прозвали шахтарями. Мовляв, як залізуть в свою “шахту”, так їх і не видно. Однак роботу цих самовідданих працівників високо цінує і поважає кожен пілот. Від кого, як не від них, напряму залежить безвідмовна робота крилатої машини. Вони, як і льотчики, не мають права на помилку...**

Особливий період, коли Збройні Сили України перебувають у вищому ступені бойової готовності, із подвійною інтенсивністю закипіла робота в авіаційних ТЕЧ. Не стала винятком й ТЕЧ однієї з авіаційних бригад на Полтавщині. Більш, як сотенний колектив завзято ремонтує та відновлює літаки, спроможні виконувати завдання в українському небі. Нині такий час, що максимум літальних апаратів треба поставити до строю, відновивши їх боєздатність.

За словами начальника ТЕЧ майора Сергія Неділька, ввірений йому особовий склад працює на повну самовіддачу. Заміна та ремонт блоків, агрегатів, двигунів, перевірка працездатності систем, виконання регламентних робіт – це ще не весь перелік, чим займаються військові інженери. Ставити літаки до строю ТЕЧ може і в польових умовах. Для цього особовий склад забезпечений необхідною технікою – пересувними засобами військового ремонту. На навчаннях, які регулярно проводяться в частині, військовослужбовці та працівники ТЕЧ якраз і

відпрацьовують завдання з ремонту авіаційної техніки в екстремальних умовах. Нині ж для навчань часу просто немає. Як уже говорився, необхідно у ко-



роткі терміни відновлювати літаки і ставити їх до строю. Саме тому в авіаційному парку частини щотижня з'являється відновлена техніка: Су-27УБ, Су-27 та Л-39.

Керівник ТЕЧ висловлює щиру вдячність своїм підлеглим, які у цей непростий час змогли згу-



ВІДНОВЛЕННЯ ТЕХНІКИ



Це працівники Збройних Сил Микола Безрук, Анатолій Кононенко, Сергій Антипін, Сергій Аносов. Нині вони є наставника-

ми для молодого покоління і передають свій неоціненний досвід та традиції.

Юрій Ігнат. Фото автора.

## Кожен п'ятий українець

**Страшний сон російських бізнесменів поступово стає реальністю. Українці ось уже більше місяця ігнорують російські магазини, десятою дорогою обходять ресторани східного сусіда та навіть перемикають телевізор, коли бачать на екрані Безрукова.**

**Активісти, що запропонували ідею бойкоту і не сподівались на таку підтримку з боку українців. Адже до бойкоту долучився кожен п'ятий громадянин України. Продажі російських товарів уже впали на сорок відсотків і продовжують падати!**

ють, висловлюють активістам свою підтримку і навіть пропонують захистити активістів від охорони.

### Доктор Хаус - за бойкот!

Всесвітньовідомий доктор Хаус прикрашає стіни свого будинку портретами Шевченка, потроху вивчає українську. Актор Хью Лорі підтримує свого відомого героя. В знак солідарності з Україною бойкотує російську продукцію та закликає до цього своїх фанатів. Про це він повідомив через соцмережу Twitter.

– Я б бойкотував російські товари, якби вони призводили до чогось гіршого за депресію для всього світу, – зазначив він. – Так, добре, російська горілка хороша, якщо вам необхідно очистити духовку.

### Made in Ukraine

Прожити рік виключно на українських товарах спробувала журналістка Юлія Савостіна. Одяг, білизна, їжа, побутова хімія, засоби гігієни, посуд і навіть техніка – все від вітчизняного виробника. Юлія стверджує: українці вмють і добрі харчі виготовляти, і непоганий одяг шити, і навіть косметику виробляти.

– Якщо чесно, я навіть не підозрювала, що буде так складно, і легко одночасно, – запевняє жінка. – На мене чекали щоденні відкриття, робота детектива і логіста. Протягом експерименту я зустріла неймовірну кількість цікавих, розумних людей, закоханих у свою країну. Я не очікувала таких масштабів цікавості до мого експерименту.

Прожити 365 днів, купуючи виключно українські товари можливо, запевняє Юлія.

– В Україні можна знайти все необхідне для життя, – ділиться

секретами журналістка. – Якщо добре шукати, то всі товари будуть високої якості і чудового дизайну. Для мене, як для дівчини, що має змогу купувати туфлі Jimmy Choo, зовнішній вигляд грає не останню роль. Основним конкурентом українського виробника є далеко не Росія, а Китай. А головний ворог нашого виробника знаходиться всередині країни. Адже хороші товари з величезними зусиллями входять у торгові мережі. Хороша декоративна косметика випускається тільки під замовлення, знайти її



### “Російське вбиває”

Молоді люди беруть до рук російські товари і падають додолу, в руках тримаючи плакати “Російське вбиває”. Такі флешмоби прокотились усюю Україною. Організував їх громадянський рух “Відсіч”. Ідея акції – донести до української громадськості, що купувати російські товари – означає фінансувати окупантів.

– Громадяни України мають не допустити, аби їхні гроші Кремль використав проти Украї-

ни: на зброю та платню для своїх “зелених чоловічків” і засланих російських кримінальників-провокацій, а також на утримання ЗМІ, що безсоромно кажуть брехню, – переконані учасники акції. – Кожна копійка, витрачена на російський товар, може повернутися до українців кулею з російського автомата або вбивчою брехнею з екрана телевізора.

Відвідувачі супермаркетів, як правило, ставляться до акції досить схвально, фотографу-



## МОБІЛІЗАЦІЯ

## Будні “новопризваних” зенітників

**За часів незалежності нашої держави часткова мобілізація до Збройних Сил України відбувається вперше, адже вперше за майже чверть століття Україні загрожує така масштабна небезпека. Тисячі військовозобов'язаних громадян були відірвані від свого звичного, цивільного життя і одразу потрапили у вир прискореної підготовки до виконання військових обов'язків. Звісно, що для адаптації до нових умов мав пройти деякий час, але, розуміючи, що часу дуже мало, призвані до лав вітчизняного війська військовослужбовці запасу з перших днів почали налаштовуватись на відсіч можливій агресії.**

– Призвані резервісти, солдати і офіцери, справляючись з колосальним психологічним навантаженням, направили свої знання і енергію на вирішення військових питань: формування і укомплектування особового складу, налагодження побутових умов в підрозділах, відновлення і розконсервування військової техніки, прискорене навчання і відновлення армійських знань і навичок, – розповів заступник командира зенітної ракетної частини, що дислокується на Київщині, з виховної роботи майор Олег Г. – Також величезне навантаження випало на плечі кад-



рових офіцерів, які і вдень, і вночі працюють над реалізацією боєздатності новостворених підрозділів. Організаційні якості і приховані можливості, що в повній мірі розкрились саме під час мобілізації, неймовірно дивували і самих виконавців, але, незважаючи на проблеми і перешкоди, в найкоротші строки приймалися стратегічні та технічні рішення. І поступово все ставало так, як має бути.

Як розповів офіцер, у цій військовій частині підготовці військовозобов'язаних приділяється чи не найголовніша увага, адже якість їх підготовки і бойовий настрій – це гарант успішного виконання можливих бойових завдань. Щодня проводяться за-

няття з налагодження максимально ефективної роботи бойових розрахунків, адже тільки постійна практика дає добрі результати. Крім цього, особовий склад пройшов курс з надання першої медичної допомоги, виконав нормативи стрільби з автомата. Проводяться заняття з навчання і відпрацювання прийомів самооборони. Та все ж командування полку розуміє, як зараз психологічно важко військовослужбовцям з таким насиченим графіком підготовчої діяльності, тому для розрядки до частини запрошуються творчі колективи, які хоч на годинку-дві, але повертають людей в світ гармонії, миру і краси.

Олексій Тригуб. “Крила України”.

## НА СХІДНИХ РУБЕЖАХ

## Зі 100 метрів – у п'ять копійок



**У Східних регіонах України військовослужбовці продовжують вдосконалювати професійну майстерність в ході практичних заходів з бойової підготовки.**

Так, на Харківщині для польового вишколу фахівців механізованих підрозділів Сухопутних військ від недавнього активно застосовуються новітні методики.

– Усе краще, що сьогодні є в системі навчання бійців спеціальних підрозділів СБУ, розвідників чи воїнів-миротворців, зараз узагальнено нашими інструкторами і адаптовано для виучки воїнів-піхотинців, – пояснив офіцер оперативного відділення штабу військової частини.

Ліва частина практичних занять на загальновійськових полігонах відводиться бойовим стрільбам з пістолета Макарова, автомата Калашникова, кулемета РПК, снайперської гвинтівки СВД, гранатометів РПГ-7В та АГС-17.

Основна відміна нововведеної від класичних підходів полягає у збільшенні часу на виконання вправ з вогневої підготовки у складі груп з міста та в

русі по мішенях, розташованих на різних відстанях. Навіть стрільба з автомобіля передбачена в ході польових виходів. Тобто, офіцерами-інструкторами моделюються умови, максимально наближені до бойових.

Результати застосування передових методик в підготовці військовослужбовців Сухопутних військ – тільки позитивні.

– Приміром, якщо раніше на початкову підготовку снайпера відводилося приблизно 2 місяці, то зараз вистачає лише двох тижнів. За цей час, новобранець з відстані 100 метрів може влучити у монету номіналом “5 копійок”, – додав офіцер.

До речі, новітні методики застосовуються й в індивідуальній підготовці артилеристів, танкістів, зенітників-ракетників та представників інших родів військ Збройних Сил.

Дмитро Горбунов.  
м.Харків. Фото автора.

## бойкотує російські товари

у мережах – неможливо.

Дівчина каже, що шукати продукцію українського виробництва простіше у регіонах – на базарах і у невеличких магазинах. Виробникам простіше потрапити саме у такі невеликі магазинчики. А ось щось трендове і модне – одяг, прикраси, взуття – простіше знайти в Інтернеті.

– В Україні можна знайти неймовірно для нашого регіону виробництва, – розповідає Олія. – У нас вирощують устриці, банани, оливки, чай, виготовляють арахісове масло і віскі. Та є і товари, яких у нас не виробляють. Це – джинси, дублянки, кашемир, якісна техніка.

## Російське залежується на полицях

За підрахунками Української асоціації постачальників торговельних мереж, бойкот українськими споживачами російських товарів вже істотно впливає на торговельну політику ритейлерів. Російські товари почали залежуватися на полицях магазинів. Насамперед, під бойкот підпало російське кондитерське виробництво, побутова хімія, автотовари та одяг, відзначає генеральний директор Асоціації Вадим Ігнатов.

– Під бойкот потрапило дуже багато товарів, які просто виробляються в Росії великими міжнародними компаніями. Зараз постачальники шукають заміну таких товарів у Європі, – каже Вадим Ігнатов. – Зараз слушний час для українських та європейських виробників змінити ситуа-

цію на ринку. У нас немає критичного російського імпорту, який не можна було б замінити товарами з Європи чи Азії. Цей бойкот – хороший шанс для українських виробників відвоювати свій же ринок.

## Додаток “Бойкот окупантів” потрапив у ТОП скачування

Над спрощенням ідентифікації російських товарів в магазинах попрацювали і українські айтішники, розробивши відповідний Android-додаток, за допомогою якого покупець сканує штрих-код товару, отримуючи інформацію про країну-виробника. У додатку передбачена можливість розпізнавання сканером товарів навіть “замаскованих” російських компаній, які позиціонують себе як українські чи західні. У Google Play цей додаток став вельми популярним. Його завантажили понад десять тисяч користувачів пристроїв з системою Android!

– Якщо ти хочеш підтримати Україну – бойкотуй товари російських окупантів! Наш додаток допоможе розпізнати, де вироблено товар – в Україні, в Росії чи в інших країнах, – йдеться в описі програми на Google Play.

## У відповідь...

Ображені росіяни почали агітувати народ підтримати вітчизняного виробника. У Росії вирішили також бойкотувати і вилучити з вжитку американські і європейські товари. Та акція знайшла підтримку лише у вісімдеся-



ти віртуальних протестувальників по всій Росії.

## Результат не забарився

У зв'язку з великим резонансом, який викликала в суспільстві ідея бойкоту російських товарів, про готовність частково скоротити їх обсяг почали заявляти і супермаркети, і дрібні торговельні мережі. Зокрема, торгово-промислова група Fozzy Group, якій належить мережа супермаркетів “Сільпо”, “Фора”, “Фоззі”, нещодавно поширила інформацію про можливість скорочення асортименту товарів виробництва

РФ, якщо до них знизиться зацікавленість зі сторони українського покупця.

– Ми постійно відстежуємо смаки споживачів та реагуємо на них – додаючи або забираючи певні позиції з асортименту. Якщо сьогодні Ви бачите товари російського виробника на полицях наших магазинів – це означає, що або в Україні немає їхнього аналогу, або вони користуються попитом серед споживачів – зазначено у повідомленні Fozzy Group.

Подібну заяву поспішила зробити і мережа Watsons. А у ме-

режі магазинів роздрібної торгівлі Billa, яка входить до німецької Rewe Group, на цінниках почали вказувати державний прапор країни-виробника товару.

## На черзі – кіно

З травня активісти бойкоту планують закликати українців відмовитися від російських фільмів і телесеріалів. Київський кінотеатр “Магнат” вже відмовився від прокату фільмів російського виробництва, замінивши їх українськими кінострічками.

Анастасія Олехнович.  
“Крила України”.



# Земные и космические орбиты конструкторского бюро "Южное"

**10 апреля 2014 года всемирно известному Государственному конструкторскому бюро "Южное" имени М.К. Янгеля исполняется 60 лет. Накануне юбилея и своего профессионального праздника о дне сегодняшнем флагмана ракетно-космической отрасли Украины рассказал Генеральный конструктор – Генеральный директор КБ "Южное" Александр Дегтярев.**

– Александр Викторович, что представляет собой КБ "Южное" сегодня и какие основные результаты достигнуты за годы независимости Украины?

– КБ "Южное" – это головное проектно-конструкторское предприятие космической отрасли Украины. Штатная численность предприятия – около пяти тысяч сотрудников, более трети которых – молодые работ-

ники. Наша основная продукция, создаваемая совместно с Южным машиностроительным заводом: ракеты-носители, космические аппараты и ракетные двигатели. В прошедшие годы КБ "Южное" стало инициатором и активным участником в реализации ряда перспективных международных проектов "Морской старт", "Днепр", "Наземный старт", прочно укрепив свои позиции на рынке космических услуг. КБ "Южное" и Южмашем создана уникальная двигательная установка для верхней ступени новой европейской ракеты-носителя "Вега". С февраля 2012 года эта ракета уже осуществила два успешных запуска с космодрома Куру во Французской Гвиане. Безусловным успехом является наше участие в создании американского ракетно-космического комплекса "Антарес". Новый космический носитель, первая ступень которого создана кооперацией украинских предприятий во главе КБ "Южное", используется для доставки грузов на Международную космическую станцию. С апреля 2013 года осуществлено три успешных пуска ракеты-носителя "Антарес" с космодрома США на острове Уоллопс.



Всего за годы независимости Украины с четырех космодромов мира осуществлено 132 пуска ракет-носителей украинской разработки и изготовления. Ими выведено на околоземные орбиты более 250 различных спутников по заказам 20 стран. На околоземные орбиты также выведены 28 космических аппаратов серий "Океан", "АУОС", "Целина", "Тайфун", "Сич" - разработки КБ "Южное" и производства ПО "Южмаш", из них 5 спутников непосредственно для нужд Украины.

– Расскажите о финансировании КБ "Южное". Какие средства государство выделяет на космическую деятельность?

– Около 80% портфеля заказов КБ "Южное" занимают внешнеэкономические контракты. Это – основной наш источник финансирования. География нашего сотрудничества охватывает практически весь мир. Второй источник финансирования – государственная поддержка зарубежных кредитов по проекту создания космического ракетного комплекса "Циклон-4" на бразильском космодроме Алкантара. Проект находится на завершающей стадии. Третий источник – пятилетняя Национальная космическая программа, утвержденная парламентом в прошлом году. Средства на нее выделяются в рамках Госбюджета.



– Какие спутники вы разрабатываете, и какие задачи они решают?

– В августе 2011 года ракетой-носителем "Днепр" на околоземную орбиту был выведен новый украинский спутник "Сич-2", который провел фотографирование земной поверхности площадью более 4,5 млн кв. км. В настоящее время КБ "Южное" продолжает разработку космических аппаратов серии "Сич". Среди перспективных проектов: космический аппарат "Микросат" для научных исследований. В настоящее время завершается его изготовление и начинается проведение наземных испытаний. Запуск спутника "Микросат" планируется ракетой-носителем "Циклон-4". Ему предстоит начать практическую реализацию комплексной научной программы Украины, посвященной изучению и прогнозированию природных катаклизмов.

– Расскажите о перспективных проектах КБ "Южное".

– Среди перспективных проектов наего

КБ "Южное" – семейство экологических чистых ракет-носителей "Маяк". В проектной стадии находится разработка беспилотных летательных аппаратов, транспортно-космической системы на базе высотного сверхзвукового летательного аппарата и аэрокосмический комплекс сверхлегкого класса.

Важнейшим направлением деятельности КБ "Южное" является разработка жидкостных и твердотопливных двигателей с полным циклом их изготовления в Украине. В разработке находится проект мощного ракетного двигателя тягой до 500 тонн, проекты по созданию двигательных установок для модулей, которые смогут обеспечивать доставку грузов и экипажей на Луну и ближайшие планеты Солнечной системы. Двигательная тема имеет большой экспортный потенциал.

Развивается сотрудничество КБ "Южное" с Международной академией астронавтики. В настоящее время начаты совместные исследования в области создания космической системы мониторинга ионосферы и прогнозирования сейсмической активности Земли, системы удаления космического мусора с околоземных орбит, выведения радиоактивных отходов в дальний космос, антиракетной защиты Земли.

– Какие Вы видите проблемы в ракетно-космической деятельности Украины и эффективные пути их решения?

– Многие проблемы мы стараемся решать совместно с Государственным космическим агентством Украины, стоящим во главе нашей ракетно-космической отрасли. Одна из важнейших проблем сегодня – полномасштабное научное сопровождение перспективных разработок. В связи с этим КБ "Южное" инициировало заключение в 2012 году Генерального соглашения о сотрудничестве с Национальной академией наук Украины для более широкого участия украинской научной элиты в решении вопросов космической проблематики. Перспективный план работ содержит 93 темы конкретных исследований по основным научным направлениям создания ракетно-космической техники. В 2013 году аналогичные соглашения мы подписали с ведущими техническими вузами Министерства образования и науки, а также вузами и НИИ Министерства обороны Украины. Очень надеемся на положительный результат этих работ. Только используя тандем науки и промышленности для решения современных задач ракетно-космической отрасли, можно с оптимизмом смотреть в космическое будущее Украины XXI-го века.

**Н.А.Митрахов.**





## АВІАБУДУВАННЯ

Він потрібний  
Українській армії

Минулого тижня вертоліт Мі-8МСБ, виготовлений на підприємстві "МоторСіч", оглядав під час навчань Збройних Сил України виконуючий обов'язки Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України Олександр Турчинов. А вже через декілька днів саме ця гвинтокрила машина приземлилась на одному з військових аеродромів. Представники підприємства надали можливість військовим авіаторам випробувати вертоліт: підняти його в небо та відчути можливості гелікоптера.



Перед польотами – короткий професійний діалог колективу пілотів-випробувачів "МоторСіч" та військових льотчиків про особливості оновленого гвинтокрила. Термінологія, особливості пілотування та нові технічні рішення зрозумілі лише фахівцям. Та з цього діалогу й неспеціаліст усвідомлює, що Мі-8МСБ на сьогодні є найбільш сучасною модифікацією вертольота Мі-8Т саме завдяки встановленню модернізованих двигунів підвищеної потужності та підвищеної економічності зі збільшенням у декілька разів ресурсом. У умовах високогір'я та спеки двигун ТВЗ-117ВМА-СБМ1В 4Е серії зберігає свої високі показники в значно ширшій амплітуді висот та температур, ніж "штатні" двигуни Мі-8Т ТВ2-117, і оснащений ними вертоліт може продовжувати виконувати покладені на нього завдання. Вертоліт простий для опанування, той перенавчання військових льотчиків практично не потребує витрат. Найважливіша новинка – двигун. Конструктори та інженери суттєво модернізували його. В цій роботі врахували понад двісті нових раціоналізаторських рішень. За рахунок використання нових технологій та матеріалів вдалося значно збільшити його потужність.

– Ми домовилися, що військові вертолітники сядуть за штурвал цієї нової машини, аби сформувати свою думку про гелікоптер, – розповідає начальник армійської авіації Сухопутних військ ЗС України генерал-майор Валентин Пістряга. – Їхні враження будуть враховані під час розробки наказу Міністра оборони України про прийняття вертольота на озброєння. Перед тим, як підписати аркуш погодження, я попросив дозволу у командувача Сухопутних військ Збройних Сил України та керівництва підприємства "МоторСіч" про здійснення польотів на цьому вертольоті простими військовими льотчиками.

Проте назвати пілотів, котрим довірили виконання цих польотів, "простими льотчиками" можна лише через їх величезну скромність. Першим нову машину підняв в небо полковник Володимир Пастухов. Військовий льотчик-снайпер, за його плечима учасника бойових дій в Афганістані – більше десяти миротворчих місій в колишній Югославії та декількох африканських країнах. Зараз очолює авіаційну групу, яка вже декілька тижнів виконує за-

вдання з посилення охорони українських кордонів.

– Мені він сподобався, – розповідає після польоту полковник Володимир Пастухов. – Відчувається потужність, якої достатньо, аби виконати будь-яке завдання. Якщо його відповідним чином озброїти, додати спеціальне військово-обладнання, то це буде виключно позитивна машина, що здатна підсилити Збройні Сили України.

Другим сів за штурвал Мі-8МСБ генерал-майор Валентин Пістряга.

– Маю зазначити, що практично за десять хвилин набрав висоту 6000 метрів. Для вертольота такого класу це – дуже добрий результат. Практично це свідчить, що машина здатна виконати політ на будь-який майданчик обмежених розмірів, і екіпаж зможе виконати найскладніші завдання, наприклад, з порятунку людей в гірській місцевості. Для нас вертоліт – простий для освоєння, але водночас має нові широкі можливості. Свого часу багато літав на Мі-8Т і можу зазначити, що в спекотну погоду виконати різкий відрив було неможливо. Оберти падали, за цим весь час доводилось слідкувати. Мі-8МСБ дозволяє здійснити будь-який зліт з будь-якої висоти. Я зависав на висоті 50 метрів, 100 метрів. Він спокійно висить. Хороша машина.

Слід зазначити, що разом з високою потужністю двигунів у цього вертольота є ще декілька дуже суттєвих переваг. Це ціна і місце знаходження виробника.

– Вертоліт Мі-8МСБ – це повністю український продукт, – зазначає директор з корпоративних прав і інвестиційних проектів АТ "МоторСіч" Володимир Семенов. – Ми не залежимо від інших виробників і постачальників. Вертоліт в базовій комплектації коштує 5,5-6 мільйонів доларів США. Російський аналог, здатний виконувати подібні завдання, – від 15 до 19 мільйонів доларів. Також ми можемо обладнати наш Мі-8МСБ відповідно до вимог замовника. Зокрема, встановити сучасне навісне обладнання, призначене, знову ж таки, для українських ракет, та багато іншого.

Військові авіатори відмічають: потреба в таких машинах є. Хоч зараз вертолітники готові прийняти першу партію бойових машин.

Владислав Назаркевич.  
"Крила України".  
Фото автора та Олексія Мазуріна.

"Для нас кожен виліт – бойовий,  
навіть в умовах навчального процесу"

Такою лаконічною фразою оцінив роботу підлеглого особового складу командир бригади тактичної авіації винищувальної полковник Олег Гесь за результатами двох останніх льотних змін, які пройшли у частині цими днями.

– Процес бойової підготовки і надалі продовжує набирати обертів, – зазначив офіцер, – і це є важливою запорукою зростання та удосконалення фахового рівня кожного воїна-авіатора.

Так, перша із зазначених льотних змін екзаменувала нас у складних метеорологічних умовах. Густа хмарність та опади у сукупності з поривчастим вітром стали одним із факторів підвищення уваги усіх підрозділів та служб у організації безпеки польотів, починаючи з підготовки засобів матеріально-технічного забезпечення, техніки, озброєння, і, беззаперечно, включаючи людський фактор. Тому на групу керівництва польотами на чолі з підполков-

симальною ефективністю. А про динаміку планової таблиці говорить вже один тільки факт загального нальоту за один тільки день, який склав близько 40 годин.

Не менш напруженою для особового складу була і наступна льотна зміна, хоча і проводилась вдень у простих метеороумовах. Основними завданнями цього дня стали відпрацювання завдань з підготовки особового складу до ведення



ку бригади. Окрему подяку за це хочеться висловити підлеглим начальника інженерно-авіаційної служби частини полков-



ником Русланом Адельгеймом літає, без перебільшення, величезна відповідальність.

Не меншим було навантаження і на інженерно-технічний склад, інших наземних фахівців, але передпольотна підготовка пройшла за планом і без зауважень. А після здійснення вильоту на розвідку погоди та прийняття рішення на польоти приступив до виконання визначених завдань і льотний склад. Молодь, і досвідчені пілоти продемонстрували хорошу базову підготовку і прагнення якнайшкільше оволодіти навичками виконання вправ у складних метеороумовах. Усі, без винятку, льотні екіпажі відлітали з мак-

повітряних боїв з ударними літаками противника. Акцент здебільшого робився на молодих пілотів, але і досвідчені льотчики, як то кажуть, задніх не пасли, задаючи тон, динаміку та мотивацію для молоді. До загального нальоту пілоти частини додали ще близько 40 годин. І за цими цифрами – не тільки миті, проведені у повітрі, а реальні кроки зростання професійної майстерності кожного льотчика.

– Крім того, – додав полковник Олег Гесь, – упродовж останніх льотних змін були облітані п'ять одиниць відновленої авіаційної техніки, що стало суттєвим поповненням авіапар-

ника Євгена Ілляка – майору Сергію Недільку, капітанам Денису Данилюку, Олегу Непокучицькому, Євгену Горошку, Павлу Коваленку та усім спеціалістам груп регламентних робіт ТЕЧ авіабригади, які доклали максимум зусиль для того, щоб боєздатність частини зростала на порядок. Не рахуючись з часом та погодними умовами, наші наземні "кулібіни" проявляють справжні чудеса майстерності та винахідливості, демонструють високий професіоналізм та знання справи. І це є теж важливою запорукою наших майбутніх перемог.

Володимир Лазарєв, м.Полтава.  
Фото автора.



ПЛАНИ ОКУПАНТІВ

## Крим інтегрують в єдиний оборонний простір РФ

**4 квітня в Москві під керівництвом Міністра оборони Росії генерала армії Сергія Шойгу відбулося засідання Колегії військового відомства. Як повідомляє веб-сайт Міноборони РФ, інтеграція Криму в єдиний оборонний простір Російської Федерації було основним питанням, що розглядалося в рамках засідання.**

У зв'язку із цим, а також для організації "всебічної та цілеспрямованої" роботи з питань функціонування військ на території Криму вже розроблено відповідний план на період до 2020 року. Він включає ряд заходів, спрямованих на розвиток військової інфраструктури, оснащення сучасними і перспективними зразками озброєння і військової техніки, підвищення бойової готовності та бойової здатності, а також рівня бойової підготовки всіх з'єднань і військових частин, дислокованих в регіоні. Що саме приховано за цими словами, а також те, яке озброєння і в якій кількості перебуватиме на території АР Крим, веб-сайт Міноборони РФ не уточнює.

Натомість повідомляється про долю колишніх українських військовослужбовців, які прохо-

дили службу в Криму і виявили бажання служити в російських Збройних силах. Сергій Шойгу підкреслив, що 3 тис. людей з цього числа вже призначені на посади. Він також розпорядився "створити умови для їх якнайшвидшої адаптації до служби в російській армії". У який спосіб та у яких регіонах Російської Федерації проходитиме ця процедура, також не повідомляється.

Планом інтеграції Криму в єдиний оборонний простір Російської Федерації передбачено низку заходів щодо завантаження виробничих потужностей оборонних підприємств Криму в рамках реалізації програми держоборонзамовлення. Передусім, за повідомленням Шойгу, це стосуватиметься підприємств радіоелектронної, авіаційної та суднобудівної галузей.



ДОМОВИЛИСЬ

Яких саме домовленостей вдалося досягти сторонам, не уточнюється. Найближчим часом новий військово-транспортний літак прилетить на авіабазу ВПС Туреччини "Кайсері", де відбудеться церемонія його передачі.

Нагадаємо, Туреччина відмовлялася прийняти перший A400M протягом декількох місяців. Приводом для цього була

невідповідність побудованого літака технічним вимогам, обумовленим контрактом з Airbus. Подробиці про невідповідність не розкривалися. Натомість, на думку окремих експертів, приймання літака затягнулася із фінансових причин. Тепер же після врегулювання розбіжностей Туреччина фактично стала другою країною після Франції, що має на озброєнні ВПС ВТЛ A400M.

## Туреччина погодилася прийняти A400M

**Міністерство оборони Туреччини після тривалих переговорів з європейським авіабудівним концерном Airbus таки погодилося прийняти перший із десяти замовлених військово-транспортних літаків A400M, повідомляє Flightglobal.**

Поставка серійних транспортників A400M замовникам здійснюється з осені минулого року. Перші два були поставлені Франції. Їх експлуатація успішно здійснюється французькими ВПС. У цілому замовники повинні отримати 174 транспортники A400M. Серед них також Німеччина, Іспанія, Великобританія, Бельгія, Малайзія та Люксембург.



АВІАПАРК

## Польща подовжить життя Су-22 на десять років

**Міністерство оборони Польщі таки визначилося із терміном подовження служби винищувачів-бомбардувальників Су-22. Як повідомляє Jane's, Су-22 перебуватимуть у бойовому складі ще десять років. Для цього бойові літаки пройдуть ремонт і часткову модернізацію. Завдяки цьому їх ресурс збільшать з трьох до чотирьох тисяч годин. Таким чином, Су-22 перебуватимуть на озброєнні аж до 2026-го року.**

Роботи з ремонту і модернізації здійснюватимуться на заводі Wojskowe Zakłady Lotnicze № 2. Вартість робіт для кожного літака оцінюється у вісім мільйонів злотих (близько 2,6 мільйона доларів). На ремонт і модернізацію од-

ного винищувача-бомбардувальника піде близько восьми місяців. Загалом передбачається оновити 18 літаків.

У рамках програми винищувачі отримають додаткове обладнання зв'язку та системи відеозапису. Також

на літаках змінять систему метричного відображення параметрів. Зважаючи на вимоги НАТО, нові прилади відображатимуть висоту і швидкість в футах і вузлах. Інші подробиці модернізації не розкриваються.

ПРОТИСТОЯННЯ НА МОРІ

## "Адмірал Кузнецов" вдруге на Кіпрі

**Сьомого квітня важкий авіаносний крейсер "Адмірал Флоту Радянського Союзу Кузнецов", що виконує завдання у складі угруповання кораблів ВМФ Росії в Середземному морі та приписаний до Північного флоту, здійснив діловий візит в порт Лімасол (Республіка Кіпр), де поповнить запаси до необхідних норм.**



Декількома днями раніше з екіпажами авіаносного крейсера "Адмірал Флоту Радянського Союзу Кузнецов" і великого протичовнового корабля "Адмірал Левченко" було проведено навчання з відбиття ударів засобів повітряного нападу умовного противника. У ході навчання екіпаж крейсера виконав ракетно-артилерійські стрільби із застосуванням зенітного ракетного комплексу "Кинджал" і артилерійського комплексу АК-630.

Варто зазначити, що за останні чо-

тири місяці це – вже другий візит крейсера російських ВМФ до Кіпру. Перший був здійснений ще 27 лютого. Зважаючи на те, що Росія після анексії Криму продовжує втручання у ситуацію в Україні, повторна поява авіаносця ВМФ РФ у зоні Східного Середземномор'я залишається незрозумілою.

Нагадаємо, у другій половині березня авіаносна ударна група на чолі із атомним авіаносцем "Джордж Буш" покинула цю зону, попрямувавши до

району Перської затоки. Натомість, Сполучені Штати Америки мають намір направити в Чорноморську зону ракетний есмінець "Дональд Кук", місія якого – посилення системи ПРО у регіоні. Як заявив прес-секретар Пентагону полковник Стівен Уоррен, корабель прибуде на місце вже за тиждень. Попередньо відомо, що "Дональд Кук" візьме участь у низці навчань із флотами країн Чорноморського басейну, однак вони не відбуватимуться в українських територіальних водах.

НА ОЗБРОЄННЯ

## Литва закупить комплекси Grom

**Командування сухопутних військ Литви зацікавилася можливістю закупити польських переносних зенітних ракетних комплексів Grom. Про це, як повідомляє Jane's, заявив міністр оборони Литви Юозас Олекас після проведення переговорів зі своїм польським колегою Томашем Семоньком. Попередні параметри можливої угоди вже погоджені.**



Скільки саме польських зенітних комплексів планується придбати, Олекас не уточнив. Потенційно, мова може йти про 12 установок та кілька десятків зенітних ракет. Не виключено, що поставка переносних зенітних ракетних комплексів здійснюватиметься із запасів сухопутних військ Польщі.

Нові переносні зенітні ракетні комплекси Grom повинні будуть зміцнити існуючу литовську систему протиповітряної оборони. У цей час до складу системи ПВО сухопутних військ Литви входять вісім ПЗРК FIM-92 Stinger американського виробництва, 21 шведський RBS 70 і 18 зенітних артилерійських снарядів Bofors L/70 калібру 40 міліметрів. Крім того, військові мають у своєму розпорядженні РЛС контролю повітряної обстановки Saab Giraffe.

Комплекси Grom були прийняті Польщею на озброєння в 1995 році. Маса спорядженого комплексу становить 18,5 кілограма. Він оснащується ракетою масою 10,3 кілограма, здатною розвивати швидкість до двох тисяч кілометрів за годину. ПЗРК може вражати повітряні цілі на дальності від 500 до 5500 метрів і на висоті від десяти до 3500 метрів. Grom призначений для поразки цілей, що летять зі швидкістю не більше 1,4 тисячі кілометрів за годину.



## ВІДЛУННЯ КОНФЛІКТУ

## НАСА призупиняє співпрацю з Росією, за винятком робіт на МКС

НАСА планує призупинити більшу частину зв'язків з Російським Федеральним космічним агентством у зв'язку зі зростаючою напругою через українську кризу. Повідомлення про це з'явилися відразу на декількох новинних сайтах 2 квітня.

НАСА поки ніяк не коментує це повідомлення, не підтверджуючи, але і не спростовуючи його автентичності.

Проте, копія меморандуму, опублікована в мережі, говорить про призупинення візитів до Росії американських громадян і про те, що громадянам Росії тимчасово заборонено відвідувати полігони НАСА, про "заморожування" обміну повідомленнями по електронній пошті, телеконференцій і відеоконференцій.

Нова політика не застосовується до "операцій, пов'язаних з Міжнародною космічною станцією" або "багатосторонніх зустрічей, які проводяться за межами Росії, в яких російська сторона може брати участь".

Російські кораблі "Союз" - це на даний момент єдиний засіб транспортування на МКС для астронавтів з усього світу. У середньому, США платять Росії близько 70,7 млн. доларів за місце.

Співпраця на Міжнародній космічній станції триватиме для "забезпечення безпечної безперервної роботи", але більша частина домовленостей НАСА з Роскосмосом скасовується. Так само в новинах цитують вислів представників адміністрації американського президента про те, що "зараз Конгрес стоїть перед вибором - перейти на повне фінансування американських запусків з 2017 року або продо-

жити відправляти гроші в Росію за запуски "Союзів" з Казахстану".

В даний час на борту Космічної станції працює Експедиція 39, яка складається з трьох росіян, двох американців і командира станції - японського космонавта Коїчи Ваката. Якщо нічого не зміниться, Експедиція 40 відправиться на МКС у травні.

Державний департамент США не закликав НАСА призупинити співпрацю з російською стороною через кризу на Україні. Про це в ході щоденного брифінгу заявила представник Держдепартаменту Марі Харф.

Рішення НАСА про призупинення співпраці з РФ по ряду спільних проектів стане ударом для міжнародних космічних проектів, але в той же час не призведе до драматичних наслідків для російської космонавтики, вважає керівник Інституту космічної політики (РФ) Іван Моїсєєв.

"Зараз космонавтика - глобальна річ, яка працює на всі держави. Відповідно, багато великих проектів вимагають кооперації. Призупинення такої співпраці - серйозний удар по всій світовій космонавтиці", - сказав Моїсєєв. За його словами, для російської космонавтики рішення НАСА "неприємне, але це не катастрофа". РФ повинна буде скорегувати плани з розвитку своєї ракетно-космічної галузі, додав експерт.

## КОСМІЧНА НАВІГАЦІЯ

## Другий індійський пішов

4 квітня Індія здійснила запуск другого навігаційного космічного апарата за допомогою ракети Polar Satellite Launch Vehicle (PSLV). Таким чином, країна продовжує будівництво незалежної космічної системи з надання послуг визначення місця розташування на території держави.



Запуск був здійснений з майданчика космічного центру імені Сатіша Дхавана - основного індійського космодрому на східному узбережжі країни. Шість прискорювачів ракети і її перший ступінь відділилися через дві хвилини після запуску. Двигун другого ступеня був увімкнений на дві з половиною хвилини для того, щоб відправити ракету в космос, а потім третя і четверта ступені надали прискорення і вивели корисне навантаження на необхідну орбітальну висоту. Навігаційний супутник відокремився від верхнього ступеня приблизно через 20 хвилин після запуску.

Попередні дані показують, що космічний апарат знаходиться на орбіті з верхньою точкою 20606 км, а нижньою - 283 км і нахилом 19,2 градуса. Ці параметри відповідають прогнозам, складеним перед запуском.

Цей запуск - 26-а місія ракети PSLV з 1993 року. У цьому запуску була використана ве-

рсія ракети PSLV XL - найпотужніша конфігурація, в якій використовуються збільшені прискорювачі. Супутник IRNSS 1B став другим у системі Індійської державної супутникової навігації; всього передбачено сім супутників, які літатимуть на високих орбітах над Індійським океаном.

Вага космічного апарата - 1432 кілограми, за допомогою маневрів він переміститься на геосинхронну орбіту висотою 35880 кілометрів на 55-му градусі східної довготи з нахилом 29 градусів до екватора. Супутник буде описувати "вісімки" над Індійським океаном, Арабським морем і Південною Азією, літаючи з півночі на південь і назад. Передбачуваний термін його роботи - 10 років. Перший супутник системи відправився в космос в липні 2013 року. До середини 2015 планується здійснити запуск ще п'яти космічних апаратів.

## ІНЖЕНЕРІЯ

## Sentinel-1 розкрив свою антену радіолокатора і сонячні крила

Наступного дня після запуску з космодрому у французькій Гвіані європейський супутник Sentinel-1A виконав справжній складний космічний 10-годинний танець для того, щоб розкрити свою велику антену радіолокатора і сонячні крила.

Під час запуску радіолокатор довжиною 12 метрів і 10-метрові сонячні крила перебували в складеному стані, інакше вони б не змогли вміститися всередині захисного обтічника.

Після того, як супутник був піднятий на висоту 693 кілометри над поверхню Землі і випущений на орбіту, він м'яко "впав", щоб стабілізувати своє становище перед тим, як перейти



до складних маневрів.

Сонячні крила і радіолокатор розкрилися в особливій послідовності, в цілому на виконання всіх маневрів пішло близько 10 годин. Враховуючи,

що ця стадія місія є однією з ключових, вона була ретельно "зрежисована", щоб усі були впевнені: і антена, і крила розгорнуться таким чином, щоб напевно зберегти свою цілісність.

Також ця послідовність дозволила енергію, отриману крилами, витратити для того, щоб супутник міг якомога швидше почати незалежну роботу на орбіті.

Директор проекту Sentinel-1A Рамон Торрес говорить: "Ця складна і надзвичайно важлива послідовність дій була ретельно розрахована і проаналізована під час фази дизайну. Минулого місяця ми протестували її, отримавши відмінні результати. Це був абсолютно чарівний момент - побачити, як все це відбувається в небі".

## ПЕРСПЕКТИВА

## Китай розробляє новий супутник для прогнозування землетрусів

З 2016 року прогнозування сейсмічної небезпеки здійснюватиметься з космосу за допомогою нового супутника, здатного виявити виникнення електромагнітних аномалій. За словами керівника проекту Юаня Шігена, супутник виконуватиме вісім функцій, до числа яких входить виявлення покладів корисних копалин і контроль електромагнітних полів Землі.

Апарат обладнаний магнітометрами, детекторами електричного поля і високоенергетичних часток і зондом Ленгмюра для діагностики плазми. Деталі для супутника виготовлялися в Китаї та Італії. Вчені будуть аналізувати дані, отримані супутником в іоносфері Землі на висоті 507 кілометрів.

Проект розрахований на п'ять років. За цей час китайські вчені сподіваються здійснити прорив у дослідженні причин виникнення природних катаклізмів.

## У космос - у режимі offline

Підкорити космос у режимі offline незабаром зможуть старшокласники і студенти. У рамках міжнародного проекту "ProMuseum" фахівці Музею космонавтики ім. С.П.Корольова створили космічну настільну гру.

— Над створенням гри працювали двоє співробітників нашого музею, — розповідає Галина Бодашевська, заступник директора Музею космонавтики ім. С.П.Корольова. — Це — старший науковий співробітник Алла Локтева і науковий співробітник Лідія Кулик. Формат настільної гри був обраний не випадково. На сьогоднішній день інтерес молоді до комп'ютерних ігор і віртуального спілкування вийшов на перший план. Молодь забула про старі, добрі посиденькі із друзями. Між іншим, ще не так давно молодь із захопленням грала у настільні ігри. Ми вирішили відродити цю хорошу традицію.

Презентація гри відбудеться у Всесвітній день космонавтики, 12 квітня. Хоча вже сьогодні вона є повністю готовою і навіть пройшла апробацію.

— Тематика гри є, звісно ж, космічною, — зазначає Галина Петрівна. — Сама гра —

інтелектуальна, на ерудицію, питання є досить складними, змушують добре подумати. Вона розрахована на учнів старших класів чи студентів, малеча із нею не справиться. Апробацію ми проводили серед учнів Житомирського ліцею і студентів університету імені Франка. Учасникам гра сподобалась, із завданнями справились добре, хоч це і не було просто.

Для творчих і креативних любителів космонавтики у Музеї оголосили конкурс. Кожен бажаючий може стати дизайнером настільної гри. Потрібно лише вміти малювати та мати багату уяву.

— Гра складається із карток і фішок, — пояснює Галина Бодашевська. — Тому ми вирішили залучити молодь до розробки її дизайну. Цікавлять малюнки ракет, супутників, космічних кораблів, космонавтів, космічної їжі і одягу космонавтів, космічним забобонам, космічній біології і медицині.

## КОСМОС ДЛЯ ДІТЕЙ



Переможцю подаруємо цікаві призи.

Спробувати себе у ролі дизайнера вирішила Марія Голяка, 17 річна школярка. Дівчина давно захоплюється космонавтикою, тому можливість взяти участь у створенні космічної гри їй не могла не зацікавити.

— Ще з дитинства цікавлюся астрономією, — ділиться Марія. — Адже, немає нічого більш загадкового і прекрасного, ніж наш Всесвіт. Коли я дізналася що Музей

космонавтики оголосив конкурс, то в мені одразу ж прокинулося бажання прийняти участь. На мою думку, це чудова ідея, яка зацікавить багатьох. На даний момент, я працюю над створенням гри. Роблю це не сама, мені допомагає близька мені людина. Сподіваюся, що разом ми створимо креативний проект, який зацікавить працівників музею.

Анастасія Олехнович.  
"Крила України".



# “На плечі автомат, а в очах – дорога додому...”

**Кожному хлопцеві рано чи пізно доведеться подорослішати, а люблячим батькам відправити улюблене чадо в доросле, нелегке життя. У багатьох хлопців на шляху до дорослішання стає армія. Вона відкриває перед юнаками широкі можливості внутрішнього зростання. Саме армійський підрозділ допомагає знайти вірних друзів, навчає відповідальності за власні вчинки, дисциплінованості та самостійності. Саме тому службу у війську називають справжньою школою життя.**

На відміну від радянської армії, на теренах України хлопці служать не далеко від рідного дому. Та багато хто навпаки хоче проходити службу подалі від батьківської домівки. Це прекрасна можливість побачити інші міста й познайомитися з новими людьми. Тож як воно, захищати Батьківщину далеко від дому, знає не так вже й багато військовослужбовців. Серед них – старший солдат Дявер Ібрагімов, родом з Сімферополя, який служив на Вінниччині і днями отримав наказ про звільнення в запас.

– Безсумнівно перші дні, я б сказав навіть місяці військової служби були доволі таки складними, – згадує він. – Доводилося виконувати фізичні вправи, роботу на кухні, прибирання в казармі та на прилеглий території. Крім цього, солдат повинен дотримуватися дисципліни і режиму дня. І, виявляється, це не так вже й легко, як здається.

Служити мене направили до частини зв'язку. За це я дуже вдячний долі. А от відчуття справжньої армійської духи вдалося віднедавна, коли оголосили особливий період. Нам видали зброю й щодня ми знаходимося у повній бойовій готовності.

Перші враження від армійської служби? Це ніби друга школа, тільки ця школа готує нас до справжнього, дорослого життя. Тут я зрозумів, що від мене може залежати чисте майбутнє. Саме тут я знайшов справжніх друзів, які за рік військової служби стали для мене другою сім'єю. І, незважаючи на те, що я з іншого регіону держави та іншої національності, Вінниця для мене стала другою домівкою. Упевнений, якщо б довелось ще раз відслужити, я б неодмінно повернувся сюди ж.

Нам неодноразово організували на екскурсії, до того ж, ходив у звільнення. Зауважу, що вінничани добрі та привітні люди. Та все ж хочеться повернутися додому. Там мене чекають рідні,



Дявер Ібрагімов

друзі та моя кохана. Я родом з Криму, тому не можу спокійно

реагувати на події у країні, знаючи, що відбувається вдома. Телефоную батькам щотижня. Розповідають, що у них все добре і мирно, та, все ж, хочеться у цей важкий для них період бути поряд. Відносно того, що буду робити, коли повернуся до дому, – хочу здобути вищу освіту. Думав вступити до медичного університету, адже ще зі школи любив хімію та біологію, але батьки проти. Мама працює медсестрою, тому не з розповідей знає, яка це важка робота. А батько, будівельник, завжди повторює, як важливо отримати вищу освіту. Тому зараз подумую над вступом на факультет психології, хоча все ж є бажання стати кадровим військовим, отримати офіцерське звання й побудувати свою кар'єру у Збройних Силах України. Скажу чесно, армія – це реальна школа життя. І не шкода на неї витратити один рік!

За словами заступника ко-

мандира з виховної роботи підполковника Євгена Івашкевича, у полку несуть службу ще четверо солдат із Криму, які саме зараз звільняються в запас. Це Максим Крешньов, Володимир Гасюк, Сервер Девлетов та Єгор Бамбула. Про хлопців заступник командира відгукується тільки позитивно. Й зазначає, що у них жодного разу не виникав мовний бар'єр, вони розуміють і навіть вільно спілкуються обома мовами – як російською так і українською.

Єгора Бамбулу, стрільця взводу охорони, я зустрів на КПП. Вирізнити строківика з-поміж контрактників було доволі легко: у них ремінь на застібку, а у контрактників – портупея, як у офіцерів. За цією ознакою я й упізнала Єгора. Ззовні сором'язливий хлопець, та в душі – справжній герой. На плечі автомат, а в очах – дорога додому.

– Рік тому я закінчив Керченське вище морське професійне училище, хотів вступати далі, та прийшла повістка, тому довелося поповнити лави армії. Зважаючи на останні події в

Криму, почав телефонувати додому частіше. Батьки, які працюють на будівництві, радіють від підвищення зарплатні, яку й досі отримують в гривнях. Можливо, це тільки тому, що працюють на приватного підприємця.



Єгор Бамбула

До речі, український паспорт не міняють, і я, як приїду додому, теж не мінятиму (тут у нас майже щодня про це тільки й розмови). Щодо найближчого майбутнього, то хочу пов'язати своє життя з Військово-Морськими Силами ЗС України. Можливо, вступитиму до вищого навчального закладу, а це ще п'ять років навчання, і вперед – підкорювати океанські простори.

За цей короткий період Вінницький гарнізон став для кримчан рідним. Дехто з хлопців очоче зізнається, що донедавна повертатися додому й не збирався. Та події, які сколихнули Україну, зокрема їх домівки, змусили передумати. Хоча, коли спілкувалися і на обличчі у них сяяли посмішки, відчуття тривоги не помітити було важко. Де гарантія того, що при поверненні додому їх не змусять змінити паспорт, або їх службу в українській армії визнають недейсною. Єдине, у чому солдати впевнені, це те, що коли б вони не повернулися до рідного дому, і навіть кому б на той час не належав Крим, їх там завжди чекатимуть.

Юлія Андріященко.  
Фото автора.



Є у полку така добра традиція, коли демобілізовані солдати садять молоді дерева на згадку про свою службу в частині. У переддень “дсмбля” традицію підтримали і кримські хлопці...

## Іванофранківці пройшли “Хресною Дорогою” за мир і спокій в Україні

**У місті Івано-Франківськ щороку у передостанню перед Великоднем неділю відбувається загальноміська екуменічна Хресна Дорога. За усталеною доброю традицією, до участі у Хресній Дорозі активно долучаються військовослужбовці Івано-Франківського гарнізону.**

Військовикам дислокованих у місті військових частин, а також курсантам та офіцерам Кафедри військової підготовки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу випала почесна місія нести хрест від 11-ї до 12-ї стації.

– Громада міста та священники домінуючих на Прикарпатті християнських конфесій вже не вперше звертаються до нас з пропозицією долучитися до такого важливого ритуалу, як щорічна загальноміська Хресна Дорога, – коментує заступник військового комісара Івано-Франківського обласного військового комісаріату з виховної роботи підполковник Любомир Дем-

чук. – І ми з радістю йдемо назустріч таким пропозиціям. Адже серед військово-службовців Івано-Франківського гарнізону є чимало віруючих людей, і їхня участь у подібних заходах – важливий елемент духовного виховання.

Зі слів пана Демчука, участь вояків у подібних заходах відбувається виключно на добровільній основі, щоправда, нестачі бажаних ще жодного разу не було.

І все ж для військовослужбовців Івано-Франківського гарнізону цьогорічна Хресна Дорога – особлива. Адже усі розуміють, у яких складних умовах сьогодні живе і розвивається наша держава і яка смертельна небезпека нависла над її південно-східними та східними кордонами. В цій ситуації саме на Українське військо – його мужність, стійкість та патріотизм – з надією дивляться десятки тисяч мешканців нашого краю.

А відтак, військовики гарнізону, яким цьогоріч випало нести хрест, відчували особливу гордість за свою місію.

Тарас Грень.  
м.Івано-Франківськ.





## ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

## 14 - 20 квітня

14 квітня 1962 р. здійснив перший політ експериментальний літак Bristol Type 188 (Великобританія), Г.Оті.

14 квітня 1972 р. запущено перший штучний супутник Землі із серії "Прогноз" для вивчення сонячної активності.

15 квітня 1921 р. народився двічі Герой Радянського Союзу, Заслужений льотчик-випробувач СРСР, льотчик-космонавт Г.Т.Береговой. Єдиний, хто удостоєний першої зірки Героя за Велику Вітчизняну війну, а другою - за політ у космос.



15 квітня 1988 р. почалися льотні випробування експериментального літака Ту-155, здатного використовувати криогенні палива (рідкий водень, зріджений природний газ). Екіпаж О.І.Талалакіна.



16 квітня 1914 р. народився льотчик-спостерігач, Герой Радянського Союзу М.В.Гомоненко.

16 квітня 1934 р. запроваджено звання Героя Радянського Союзу. Першим його присвоїли семи льотчикам, які врятували челюскінців.

16 квітня 1941 р. відбувся перший політ винищувача М.М.Полікарпова І-185 з двигуном М-71.

16 квітня 1949 р. відбувся перший політ винищувача І-320 (Р-1) конструкції ОКБ А.І.Мікояна, Я.І.Верніков.



16 квітня 1969 р. початок льотних випробувань чеського пасажирського літака місцевих авіаліній LET L-410A "Турболіт".



17 квітня 1930 р. засновано Харківський авіаційний інститут (зараз - Національний аерокосмічний університет ім. М.Є.Жуковського "Харківський авіаційний інститут").

17 квітня 1941 р. відбувся перший у світі політ вертольота-амфібії VS-300, який на поплавковому шасі здійснив зліт з води і приземлився на сушу.

17 квітня 1954 р. народився Міністр оборони України (1996-2001, 2004-2005) О.І.Кузьмук.

17 квітня 1991 р. відбувся перший політ франко-німецького протитанкового вертольота "Тигр".



17 квітня 1994 р. здійснив перший політ багатоцільовий 6-місний літак Як-58, О.С.Вяткін.

18 квітня 1930 р. виготовлені перші дослідні зразки радянського рятувального парашута НДІ-1.



18 квітня 1944 р. здійснив перший політ штурмовик Іл-10 з двигуном АМ-42, В.К.Коккінакі.

18 квітня 1957 р. народився начальник Головного управління військового співробітництва та миротворчих операцій ГШ ЗС України Л.С. Голопатюк.



18 квітня 1968 р. відбувся перший політ МіГ-21І ("Аналог") конструкції ОКБ А.І.Мікояна, О.В.Гудков.



19 квітня 1937 р. відбувся перший політ суцільнометалевої амфібії АНТ-44 (МТБ-2), екіпаж Т.В.Рябенка.

19 квітня 1950 р. здійснив перший політ літак Іл-28Р з двигунами ВК-1, В.К.Коккінакі.

19 квітня 1950 р. народився начальник Національного університету оборони України В.М.Телелім.



19 квітня 1957 р. відбувся перший політ винищувача СМ-12 (варіант МіГ-19) конструкції ОКБ А.І.Мікояна.

19 квітня 1988 р. встановлено світовий рекорд швидкопідйомності на літаку П-42 на висоту 6000 м з корисним навантаженням 1000 кг, льотчик-випробувач О.Г.Цой.

20 квітня 1961 р. народився перший заступник начальника Головного управління особового складу ГШ ЗС України Б.Г.Жуковський.

20 квітня 1969 р. народився начальник служби охорони праці КПС ЗС України В.П.Яремчук.



20 квітня 1981 р. відбувся перший політ винищувача Т-10С (Т-10-7) - прототипу серійного Су-27, В.С.Льюшин.

## ГЕРОЇ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ - ЛЬОТЧИКИ АФГАНІСТАНУ

## Ас из ПрикВО

**Полковник запаса Александр Райлян - молдаванин, рожденный в России и большую часть своей офицерской карьеры прослуживший в Украине. Именно с украинской земли этот лётчик уходил в далёкий Афганистан. В Украину он и вернулся - уже Героем Советского Союза, асом с богатым боевым опытом. На земле Гоголя и Шевченко Александр Максимович прослужил 18 лет - от рядового лётчика до командира полка. 19 апреля Герою-"афганцу", живущему после выхода в запас в Москве, исполняется 60 лет.**

После окончания в 1974 году Саратовского военного авиационного училища лётчиков уроженец села Молдавское Крымского района Краснодарского края лейтенант Александр Райлян прибыл для дальнейшего прохождения военной службы в Прикарпатский военный округ. В одном из вертолётных полков ПрикВО служил лётчиком, командиром вертолёта, а затем - командиром звена.

В начале 1983 года лётчик Райлян попал в Афганистан. "За речкой" Александр Максимович командовал отрядом вертолётчиков Ми-8 302-й отдельной вертолётной авиационной эскадрильи. За восемь месяцев участия в боевых действиях он совершил 284 боевых вылета на вертолёт Ми-8МТ для десантирования бойцов и эвакуации раненых.

После возвращения из Афганистана продолжал службу в Прикарпатском военном округе - командиром звена, заместителем командира и командиром авиационной эскадрильи.

А в августе 1986 года комэска снова ушёл на афганскую войну. Вплоть до июня 1987 года подполковник Александр Райлян командовал 2-й авиационной эскадрильей 335-го отдельного вертолётного полка. Совершил 410 боевых вылетов (из них 135 - ночью) на вертолёт Ми-8МТ, высадив 600 десантников и эвакуировав более 100 раненых. Участвовал в операциях в провинциях Кабул, Газни, Пактия, Кунар, Нангархар и Лагман. Авиационная эскадрилья под его командованием выполнила около 6

000 боевых вылетов, высадила более 7 500 десантников, перевезла 670 тонн боеприпасов и продовольствия,



эвакуировала около 300 раненых.

За умелое командование авиаэскадрильей, мужество и героизм, проявленные при выполнении интернационального долга в Республике Афганистан, Указом Президиума Верховного Совета от 25 февраля 1988 года под-



полковнику Райлян Александру Максимовичу присвоено звание Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и медали "Золотая Звезда".

После "второго Афгана" подполковник Александр Райлян служил всё в том же Прикарпатском военном округе. Заочно поступил в Военно-воздушную академию имени Ю.А.Гагарина. Когда учёба подошла к концу, Советского Союза, за интересы которого он в числе сотен тысяч других граждан СССР воевал в Афганистане, уже не существовало. Поскольку родное село офицера находилось в Российской Федерации, то и дослуживать Александр Максимович решил в России. Тем более, что ему была предложена высокая должность - заместителя начальника отдела боевой подготовки Управления армейской авиации.

В июле-августе 1993 года Герой Советского Союза полковник Александр Райлян участвовал в боевых действиях в Таджикистане, в ноябре-декабре 1994, январе-феврале 1995 и мае 1996 - в боях в Чечне.

В 1995 году его, к тому времени - уже заслуженного военного лётчика Российской Федерации - назначили на должность начальника отдела боевой подготовки управления авиации Сухопутных войск (с декабря 1997 года - управления армейской авиации). С мая 2003 года полковник А.М.Райлян - в запасе.

Підготував Олексій Тригуб. "Крила України".

## ВІТАЄМО ЮВІЛЯРА

## На службе Отчизне

**Девятого апреля исполнилось 85 лет генерал-лейтенанту авиации Алексею Александровичу Бирюкову. Без малого четыре десятилетия службы Алексея Александровича в Военно-Воздушных Силах посвящено летной и командирской работе. Все эти годы отданы обучению и воспитанию авиаторов в духе профессиональных отношения к воинской службе, к летной работе.**

Ратный путь - от курсанта Качинского военного авиационного училища лётчиков до военного лётчика 1-го класса, командующего 5-й Краснознаменной Воздушной армией, является примером самоотверженной службы Отчизне. За период службы им освоено более 10 типов боевых самолетов.

Лучшие качества лётчика-руководителя: любовь и преданность Родине, честность и порядочность, уважение к людям и принципиальность, упорство и настойчивость в решении сложных вопросов, ответственность и личный пример в воздухе и на земле заслужили большой авторитет в войсках.

Доверие командования и высочайшая оценка знаний и опыта позволили Алексею Александровичу, находясь в должности Советника руководителей Военно-воздушных сил Сирии и Афганистана, строить и развивать военную авиацию в этих республиках.

Родина высоко оценила боевой путь генерала А.Бирюкова двумя орденами Боевого Красного Знамени, орденом "За службу в Вооруженных Силах СССР III степени", многими медалями, почетными знаками и наградами иностранных государств.



Поздравляем Алексея Александровича с замечательным Юбилеем и благодарим за совместную службу в Военно-Воздушных Силах, за службу Авиации, за активную ветеранскую работу.

Командование Воздушными Силами Вооруженных Сил Украины, ветераны 5-й Краснознаменной Воздушной армии, творческий коллектив газеты "Крила України".



## Пісня під акомпанемент винищувачів

КУЛЬТУРНИЙ ВІДПОЧИНОК

Майже місяць військово-службовці Івано-Франківської бригади тактичної авіації знаходяться у стані підвищеної бойової готовності. Цілодобові чергування, підготовка до польотів, чи не щоденні льотні зміни... А ще і введення в стрій техніки та літаків, що знаходились на зберіганні.



Такий ритм служби, звичайно, виснажує. Щоб морально підтримати прикарпатських лицарів неба, зміцнити їх бойовий дух та додати віри у те, що їхня служба вкрай необхідна як простим прикарпатцям, так і всій Україні, творчий колектив Івано-Франківського міського Народного дому вирішив порадувати військових льотчиків концертом. А оскільки вільного часу в авіаторів зараз практично немає, то артисти радо погодились виступити просто на бетонних смугах аеродрому під час чергової льотної зміни.

— Ми вже багато років товаришуємо з військовослужбовцями Івано-Франківської бригади тактичної авіації, — розповіла керівник Народного дому Ганна Якубовська. — Творчий колектив завжди відгукується на запрошення авіаторів. Тому зараз ми вирішили порадувати наших боронителів неба гарною піснею та запальни-

ми віршами і гуморесками. А те, що замість сцени у нас бетон військового аеродрому, — то не біда!

Вільні від чергувань авіатори радо зустрічали виступи всіх творчих колективів і співаків. Та найбільше військових вразив виступ наймолодшого учасника концерту — п'ятирічного Олега Дем'янца, який заспівав пісню "Ми нащадки козаків". Так само тепло і оплесками зустрічали військовослужбовці і творчі колективи "Карпати", "Блиск", "Калина", а також знаних на Прикарпатті молодих талановитих співачок Анастасію Павлюк, Мирославу Гавриленко, Лілію Дзядик.

Час від часу пісні і музику заглушала двигуни винищувачів МіГ-29, які в цей день виконували навчально-тренувальні польоти. Однак це не бентежило ні артистів, ні глядачів, а лише додавало пікантності виступам та підносило настрої.

Тарас Грень. Фото автора.

# Чи впаде Биков?

БУТИ ЧИ НЕ БУТИ

"Все нормально, падаю..." Днями українськими і російськими сайтами, соціальними мережами, блогами поширилась інформація про те, що незабаром у Києві стане на один монумент менше. Наче б то прихильники радикальної організації "Правий сектор" планують знищити пам'ятник Леоніду Бикову. Правда це чи чулки, ніхто розбиратись не поспішив. А от невдоволених знайшлося укр. багато.

Монумент відкрили ще в листопаді 2001 року, до 58-ї річниці визволення Києва від німецько-фашистських загарбників. На постаменті скульптор Володимир Щур вивів напис: "Військовим льотчикам присвячується. Леонід Биков".

Леонід Биков родом з України — народився в селі Знаменське Донецької області, похований у Києві. Все життя мріяв стати льотчиком, але не пройшов відбір через маленький зріст. Мрії про небо втілював у своїх фільмах. А його командир Титаренко був настільки популярний, що став народним героєм, символом радянського воїна-визволителя.

Тож чим він міг не вгодити "Правому сектору"? Якщо вірити інформації у ЗМІ, радикальна партія створила цілі списки того, що має підлягати знищенню. Під роздачу потрапляє усе, на чому є радянська символіка. Пам'ятник Маєстро в цьому сенсі дуже сильно згрішив. Погони радянської армії,



ордени Бойового Червоного Прапора, Зірка Героя Радянського Союзу....

— Я — українець, але я люблю українські фільми, — пише невдоволений читач Костянтин в коментарях під повідомленням про знесення пам'ятника. — На відміну від сучасних, вони — чисті і щирі. Я люблю Бикова і фільм "У бій ідуть одні старики". Сподіваюсь, що газети помиляються, і на місці пам'ятника незабаром не побачу пусте місце. Мій дідусь — ветеран Великої Вітчизняної війни. Брав участь у прориві блокади Ленінграда, брав Берлін. Фільм саме про таких воїнів. Рахунок знесених в Україні за останні місяці монументів, мабуть, пішов уже не на десятки, а на сотні.

Тим часом, у Правому секторі повідомлення про знесення пам'ятника назвали черговою провокацією з боку Росії.

— В матеріалі, який опублікували чимало сайтів і газет, немає жодного, навіть мінімального підтвердження заявам, — прокоментував прес-секретар "Правого сектору" Артем Скоропадський. — Ми виступаємо проти таких особистостей, як Ленін, Косіор — людей, чий дії призвели до загибелі українців. Планів зносити пам'ятник військовим льотчикам у "Правого сектору" немає.

Чи дійсно інформація про знесення пам'ятника є провокацією чи диму без вогню все ж не буває? Покаже тільки час.

Анастасія Олехнович. "Крила України".



Заклик "Підтримай Українську армію!" не залишили без уваги юні мешканці Житомира. За ініціативи голови молодіжної громадської організації "АРТ-Село" Олени Гузенко, при підтримці управління культури Житомирської міської ради, 25-го гарнізонного будинку офіцерів, благодійного фонду "Всесвіт за майбутнє" протягом двох тижнів тривала мистецька акція на підтримку Збройних Сил України "Голос МИРОТВОРЧОСТІ". В рамках акції діти малювали листівки, робили витинанки, інші мистецькі витвори.

Завершальним "акордом" акції став ярмарок-продаж дитячих робіт. Свої роботи для участі в благодійному заході надали більше трьохсот хлопців та дівчат.

— Коли говорять музи, гармати мовчать. Цього дня "розмовляли" дитячі щирі малюнки та широко відкриті оченята юних художників, які з радістю розмалювали цеглинки для побудови герба міста Житомира, продовжували малювати нові роботи і пропонували перехо-

жим купити їх за символічну ціну - 10 гривень - щоб допомогти нашій рідній армії. До заходу долучалися всі небаїдуші перехожі, адже всі



## "Голос миротворчості"

ДІТИ ПІДТРИМУЮТЬ АРМІЮ

У Житомирі на потреби особового складу ЗС України в рамках акції "Голос МИРОТВОРЧОСТІ" юні митці зібрали близько 5000 гривень.

разом ми зробимо бодай найменший внесок у забезпечення мирного майбутнього нашої країни, — зазначає директор 25-го гарнізонного будинку офіцерів Лариса Вовкогон.

Протягом п'яти годин мешканці та гості міста мали можливість взяти участь в створенні мистецької "Стіни миру", майстер-класа з малювання і виготовлення листівок.

До уваги громадян працівники гарнізонного будинку офіцерів представили фотоматеріали з життя ЗС України та сьогоднішнього військових частин 8-го армійського корпусу та гарнізону.



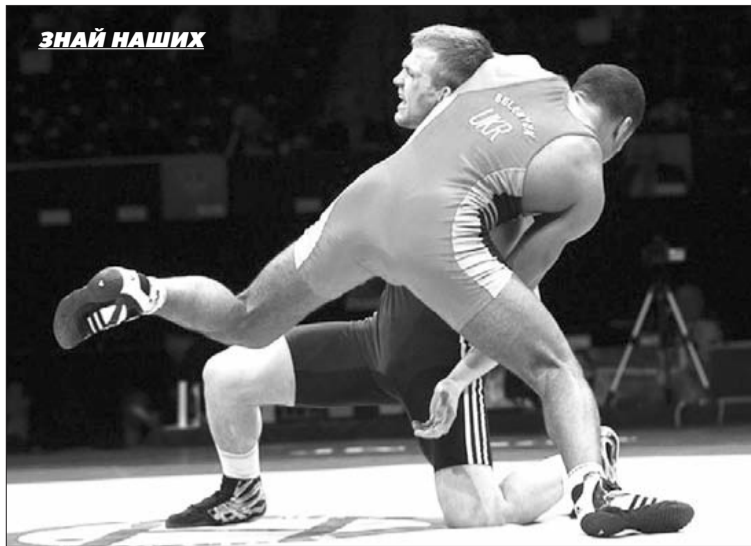
Линули чудові українські пісні у виконанні колективів міського будинку культури та будинку офіцерів. Окрасою свята стала гра оркестрів - муніципального духового оркестру та оркестру Житомирського військового інституту ім. С.П.Королюва. Патріотизм та мужність в серцях житомирців вселяли вірші Шевченка та веселий дитячий сміх.

Протягом дня юні житомирські митці за свої роботи отримали близько 5000 гривень, на які буде закуплено необхідне майно — канцелярські товари, предмети особистої гігієни, потужні ліхтарі, витратні матеріали до комп'ютерної техніки, радіостанції тощо.

Діти стомились, але вони впевнені, що їх допомога дуже важлива для військових Збройних Сил України, котрі зараз знаходяться на бойових рубежах.

Руслан Лінник. м.Житомир.





## Армієць став чемпіоном Європи з греко-римської боротьби

**У завершальний день чемпіонату Європи з боротьби, що проходив у Вантаа (Фінляндія), спортсмен збірної України греко-римського стилю працівник Збройних Сил України Жан Беленюк здобув 1 місце в категорії до 85 кг.**

На шляху до фіналу Беленюк здобув три перемоги: в 1/8 фіналу над австрійцем Амером Хрустановичем (2:0), у чвертьфіналі - над литовцем Лаймутісом Аломатісом (2:1) і в півфіналі - над росіянином Олексієм Мішиним (4:2). Фінальна ж сутичка з фіном Рамі Антеро Хіетаніємі стала справжнім випробуванням для українського спортсмена. На початку другого періоду, за рахунку 2:0 на користь українця, у нього з'явилася розсічення. Ця травма дуже заважала спортсмену, і Жан двічі опинявся в партері. Останні секунди поєдинку Беленюк провів з закривавленим обличчям, але завдяки своїй стійкості та майстерності

український борець витримав всі труднощі і не дав супернику зрівняти рахунок та став чемпіоном Європи.

Загалом, на цих змаганнях, представники Центрального спортивного клубу Збройних Сил України вибороли 3 медалі. Окрім Беленюка, дві бронзи до скарбнички національної збірної покладали працівник ЗС України Василь Шуптар та солдат служби за контрактом Олександр Шишман.

У командному заліку збірна України з греко-римської боротьби посіла п'яте місце (32 очки) після команд Росії (54), Туреччини (46), Азербайджану (38) та Угорщини (35).

### НОВА ФОРМА

## “Обладунки” для збірної України

**У вівторок в Будинку футболу в Києві компанія “Adidas” і Федерація футболу України презентували нову форму збірної України. В нових “обладунках” національна команда виступатиме протягом відбіркового циклу Євро-2016.**

У презентації нової форми взяли участь гравці збірної України Євген Хачеріді, Денис Гармаш, Артем Федецький, Олександр Кучер і Едмар.

Відкрив захід президент ФФУ Анатолій Коньков, проте після короткого вступного слова відмовився відповідати на запитання журналістів і залишив

зал. Тож “віддуватися” довелося головному тренеру збірної Михайлу Фоменку і президенту УФІ Володимирі Лашкулу.

— Від імені тренерського штабу і гравців, користуючись можливістю, хочу подякувати фірмі за тісну і якісну співпрацю. За підтримку. Розумію, що ми минулого року не зуміли ви-

конати головне завдання. Постараємося виправитися, щоб не тільки виглядати красиво у формі Adidas, але й вирішувати серйозні завдання, перемагати, - наголосив Фоменко.

Захисник збірної України Олександр Кучер, який вже встиг оцінити нову форму, сказав про неї наступне:

— Красива, легка. Хочеться сказати спасибі виробникам. Від себе обіцяю, що постараємося зробити все можливе, щоб вона стала ще й переможною.

Перший матч у новій екіпіровці збірна України проведе 8 вересня, в стартовому, домашньому матчі відбіркового циклу Євро-2016 проти збірної Словаччини.

Варто нагадати, що останній раз форма збірної України оновлювалася два роки тому, напередодні Євро-2012.



## Два призових на етапі Кубка світу

**У португальській столиці Лісабон пройшов черговий етап Кубка світу з художньої гімнастики. В ході змагань українські гімнастки посіли два призові місця.**

Нашим граціям не було рівних у вправі з десятима булавами, де судді поставили їм 16,850 бала і віддали перемогу. Друге місце поділили команди Японії та Іспанії - 16,500. А ось у вправах з трьома м'ячами і двома стрічками спортсменки зайняли лише третє місце з результатом 16,650.

В окремих видах багатоборства Вікторія Мазур була четвертою у вправах зі стрічками (16,850) і шостою - з обручем (16,900). Галина Ширкіна посі-



ла дев'яте місце у вправі з м'ячем (16,400).

Загалом, в особистому багатоборстві перемогла кореянка Ен Чжей Сон (71,200), а білоруска Мелітіна Станюта у боротьбі за друге місце (68,150) випередила росіянку Діну Аверіну на 0,150 бала.

### БАЖКА АТЛЕТИКА

## Юлія Паратова - срібний призер чемпіонату Європи

**В ізраїльському Тель-Авіві пройшов другий день чемпіонату Європи з важкої атлетики. У змаганнях взяли участь 210 спортсменів з 36 країн світу.**

Доклавши неймовірних зусиль, одеситка Юлія Паратова у ваговій категорії до 53 кг зуміла вибороти “срібло”, піднявши в сумі двоеборства 194 кг. Вона була кращою у ривку - 88 кг і другою у поштовху - 106 кг. Доля ж золотої медалі вирішилася в останньому підході. Туркня Аїзегюль Кобан з результатом у двоеборстві 195 кг випередила українку всього на 1 кг. Бронзу завоювала болгарка Майя Іванова (185 кг).

У змаганнях чоловіків у ваговій категорії до 62 кг чемпіоном Європи став болгарин Івайло Фільов (299 кг). Срібну медаль завоював білорус Станіслав Чадович (293 кг), бронзу виграв болгарин Стоян Енев (286 кг). Українці в цій ваговій категорії не були представлені.



### ФЕХТУВАННЯ

## Українці здобули Кубок Закопане

**Рапірист Віталій Лавриненко й шпажист Володимир Соколов, кожен у своєму виді зброї стали власниками II Кубка Закопане серед ветеранів, який був розіграний в однойменному місті в Польщі.** Обидва спортсмени у півфіналі обіграли своїх співвітчизників - Лавриненко переміг Василя Козаківського (10:1), а Соколов - Романа Семикоза (6:5).

У фіналі Віталій здобув перемогу над румуном Віорелем Звінцу - 10:6, а Володимир з аналогічним рахунком виграв у господаря турніру Даріуша Зелінського.

### ТЕНІС

## Збірна України вийшла в плей-офф Світової групи Кубка Девіса

**В Мальме (Швеція) завершилася матчова зустріч другого раунду в першій групі Євро-Африканської зони Кубка Девіса між збірними Швеції та України.**

Варто зазначити, що перед заключним днем змагань збірна України вела у рахунку 2:1, але доля наших спортсменів залежала від двох поєдинків цієї зустрічі.

Переживання виявилися марними. Вже у першій зустрічі 91-а ракетка світу, 28-річний Сергій Стаховський здобув впевнену перемогу в трьох партіях над 24-річним Маркусом Ерікссоном, що займає у світовому рейтингу 369-у позицію, з рахунком 7:6 (5), 7:6 (4), 6:4. У іншому поєдинку, який вже не впливав на загальний результат матчу, між 27-річним Сергієм Бубкою та 37-річним Робертом Ліндштедтом за рахунку 5:7, 7:6 (3) суперник українця відмовився від продовження боротьби.

Таким чином, рахунок у матчі збірних України та Швеції став 4:1 на користь наших тенісистів. Ця перемога дозволила



українцям вийти в плей-офф Світової групи Кубка Девіса, матчі якого проходять з 12 по 14 вересня.

Сторінку підготував Владислав Дем'яненко. “Крила України”.

**ЗАСНОВНИК:**  
**МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ**  
Свідоцтво про державну реєстрацію  
видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.  
Передплатний індекс 22242.  
Газета видається з 27.08.1999 р.  
Віддруковано у  
**ТОВ “Прес Корпорейшн Лімітед”.**  
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,  
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів.  
Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на “Крила України” обов'язкове.

### КОНТАКТИ:

21007 м. Вінниця,  
вул. Червоноармійська, 105  
тел: 067-587-02-96,  
0432-59-62-26,  
факс: 0432-59-60-48  
Електронна адреса:  
krula\_ukr@ps.mil.gov.ua  
krula\_ukr@ukr.net

Головний редактор  
**М. ПОПЛАВСЬКИЙ**  
Заст. головного редактора: С. Клименко.  
Відповідальний секретар: О.Олександрович.  
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.  
Літературний редактор: О. Уретій.  
Тир. 16992 Зам. № 142213.  
Перший редактор Сергій Свенцицький





# Весна....

На військовий аеродром Івано-Франківської бригади тактичної авіації прийшла весна. Прийшла квітами, зеленню і напруженими польотами. Однак військові радіють тому, як одживає природа після зимового сну! І радо дарують квіти жінкам, що поруч!

Фото Тараса Греня.



Днями Audi виклала у мережу перші світлини кросовера Q5, який у компанії планують "поставити на колеса" в 2016 році. Звичайно, детальні технічні подробиці поки що не відомі, однак наявна інформація на додачу до відомостей про кросовер Q7, що чекає свого дебюту вже наприкінці цього року, здатні відтворити загальну картину про автомобіль.

## Audi Q5: "Менше кнопок – більше інформації"

А В Т О Д Р О М

Насамперед, кілька слів про екстер'єр. У нових генераціях Audi відходять від плавних та округлих форм. Домінуючими рисами стають більш гострі грані й лінії, що також помітно на останніх концептах марки. Одним словом – Audi створює такий собі спортивно-хижий вигляд, що не може залишитися поза увагою. Хижості додає і решітка радіатора із акцентованими вертикальними ребрами та вузькі фари головного світла. До речі, на останній буде реалізовано технологію матричних діодів як і на не так давно оновлених A8 і TT. Звідти ж перекочує мінімалістичний дизайн салона (Virtual Cockpit), у філософії якого лежить принцип – "менше кнопок – більше інформації".

Як платформа для нового покоління використовуватиметься архітектура MLB, що у майбутньому ляже в основу

всього, починаючи від A4 і закінчуючи Q7. Це означає широке застосування алюмінію у поєднанні із високоміцною сталлю і, як наслідок, зменшення ваги, покращення керованості та зниження витрати пального.

На скорочення експлуатаційних витрат вплинуть і нові шести- та чотирициліндрові двигуни. Буде і гібридна повнопривідна версія e-quattro, яку Audi уже анонсувала на прикладі концепту Allroad Shooting Brake: 2,0-літровий бензиновий турбирований ДВЗ у парі з першим електромотором відповідають за роботу передньої осі, а другий електромотор – за роботу задньої. Витрата пального складає близько двох літрів на 100 км. В Audi заявляють, що майбутній власник Q5 суто на електричному ході зможе подолати близько 50 км.

Сергій Клименко. "Крила України".



						Нота			
		Річка у Франції		Ріка в Росії		Поєма Великого Кобзаря		Обладнана довготривала вогнева точка	
								Професія на фермі	
								Добре співчутливе ставлення	
				Місто в Німеччині		Мисливський собака			
Кормова частина палуби корабля		Період поїздки в боксі		Видатна французька співачка		Виконавець ролей			
Вид міськ. рейков. транспорту				Мис на півдні Франції		Корчмар		Душа за віруваннями давн. єгиптян	
Віршова стопа		Острів Курильської гряди		Марка дезодоранта		Місто на Рівненщині		Стілець без спинки	
Марка кулемета				Солист католицького хору					
				Висока й вузька шафа		Саами		Глибока крута западина	
		Міра земельної площі		Лунатик				Високогірний каркас	
Портова споруда		Поле		Персія		Натовп		Давньогрецька богиня Землі	
				Розмінна монета в Лаосі				Добре утримувана дорога	
		Марка літака		Місто в Гані		Місто в Гвіані		Чоловіче ім'я	
				Попка				Група народів в Африці	
Ритмічний рух у танці		Загальні збори козаків на Січі							

## Патріотичне метро

Станція метро "Спортивна" у Харкові радує відвідувачів жовто-блакитними кольорами. Харків'яни розповідають, що патріотична станція метро викликає у них гордість і спонукає ще більше любити українську землю. До слова, кияни також захотіли декорувати одну із станцій метро у патріотичні кольори.



ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД В №13

Р	К	К	А	К	Т	В	Г
Я	Е	Г	А	Р	Л	А	З
У	Н	І	А	Н	А	Л	О
І	А	Н	І	Б	О	Т	О
Н	Я	С	Л	А	И	Т	Н
А	С	А	С	А	С	Р	А
Н	О	Н	О	Н	О	Ц	Н
О	І	К	С	А	Н	Т	А
П	Е	Т	А	Р	Д	А	Е
Л	А	Н	Л	О	К	І	И
А	Н	Т	А	Л	І	Я	О
Н	Я	Б	Е	М	А	Н	Т
Б	У	М	І	О	К	А	Т